

Naročnina

Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jug.
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 st. 100, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po 2 D, 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
četrta po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, nevrnirani
plačila se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Celovški
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inštalacijo, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Dr. B. P.

Usodno vprašanje

Ob zaključku minulega leta, kakor vedno kadar delamo bilanco narodne sile, so se zopet pojavili glasovi o padanju rojstev in o posledicah, ki utegnejo za narod vsled tega nastati. Poudarjalo se je, kako je padanje rojstev posledica samolastnega preprečevanja in omejevanja števila otrok. V mejah, kjer stanujejo Slovenci, po teh podatkih ni opaziti katastrofalnega padca rojstev, kakor je to slučaj na primer v Sremu; vendar pa se vidi, čeprav samo mala tendenca za padanje, tudi v naših krajih.

Ni dvoma, da protinaravno zadrževanje spočetja ali prekinitev nosečnosti v veliki meri vpliva na padanje rojstev. Zato imamo mnogo dokazov na razpolago. Vendar ima manjše število rojstev lahko še druge vzroke, ki so tudi očitni in jih je treba na kratko omeniti, ker so za izvedbo našega zaključka potrebni.

Dognano je, da se zakoni sedaj sklepajo v starejši starostni dobi ko prej; to največ zaradi težkih eksistenčnih pogojev. Kolikor sta ženin in nevsta sedaj starejša, kakor sta bila včasih, toliko odpade let, ki so bila namenjena za reprodukcijo in to ravno leta, v katerih je sicer razmnoževanje najmočnejše. Zato se dejstvo, ako se povprečna starost ljudi, ki stopajo v zakon, poveča za dve leti, zelo občutljivo pozna na številu rojstev. Če se število obstoječih zakonov manjša iz leta v leto, to je, če se sorazmerno na število prebivalstva več zakonov neha kakor pa sklone, — v reprodukcijijski dobi seveda, — potem se tudi zmanjša število rojstev. Število izven zakona rojenih otrok je tako majhno, da ne more spremeniti tega dejstva.

More se zmanjšati tudi plodnost žene ali moža, da je torej biološka sila plodnosti manjša, in to brez krivde prizadetih, ki so le člen v biološkem razvoju naroda. Misli se, da kultura in blagostanje manjšata biološko rodovitnost naroda. Za človeštvo tu ne obstoje neoporečni dokazi. Rojstva pač padajo bolj med narodi z večjo kulturo in večjim blagostanjem, toda zakaj, se ne ve. Vemo pač iz rastlinstva, da je težje oploditi visoko kulturno rastlino kot pa primitivno in isto je znano iz živalstva. Zmanjšano biološko silo razmnoževanja posebnosti biologi navajajo kot vzrok padanju rojstev.

Tudi če moramo priznati poslednjo možnost, je vendar treba poudariti, da ni v popolnem soglasju z dejstvom, ki ga ponekod opazujemo, nič manj jasno. Pri isti kulturni stopnji in istem blagostanju imajo katoličani več rojstev od drugih in jakost padanja rojstev je v izrazito katoliških deželah manjša. Pod katoliško je tu razumeti ne samo pripadnost k veri, ampak praktično življenje po veri. Kot primer more služiti Irsko, Italija, Slovenija, Irci v USA. Ker Cerkev ne more imeti vpliva na biološko plodno silo naroda, pomeni to, da je padanje manjše zaradi činitelja, na katerega more imeti in ima Cerkev vpliv. Padanje rojstev zaradi sklepanja zakonov v višji starostni dobi je sicer statistično dokazano, toda ne more biti vzrok v toliki meri. Zato je precej gotovo, da je zmanjšanje števila rojstev vzrok v večji meri hojno zadrževanje spočetja, oziroma uničenje zanošenega plodu. Mnenje, da se več kot 20 odstotkov spočetij ne konča s porodom, prav gotovo ni pretirano. Bolezen je temu vzrok le v majhnem odstotku. Kaj je torej storiti?

Gotovo je to, da naredbe proti uničenju plodu in proti splavnim sredstvom ne bodo popolnoma pomagale, kakor niso drugje. Novi zakon proti prekinitev nosečnosti je sicer strog, toda vemo vsi, da zakon more zadeti le, — da nismo prepesimistični, — recimo vsak tisoči kaznivo povzročen splav. Tudi druga sredstva: davek na samce, davek na zakone brez otrok, ali s premalim številom, nagrade družinam z več otroki, niso tako uspešna, kakor se je mislilo. No, vseeno so to iz državnega in narodnega stališča potrebna in pravična sredstva proti padanju rojstev.

Ostane samo odgovornost pred samim seboj in pred Cerkvijo. Verem človek čuti dvojno odgovornost, brez vere samo prvo. Izgleda, da je prva odgovornost precej lahka. Zato je verska vzgoja ljudi v tem oziru iz državnega stališča potrebna in se v padanju rojstev izkaže koristnejša kot druga, mnogo bolj komplicirana in draga sredstva. Zakoni s tako zvanim »naivnim razmnoževanjem« so silno redki in tiste, ki so, vidimo med versko zavednimi zakonci. Padanje rojstev je problem države in Cerkve in dvomiti je, da bi ga država sama mogla uspešno rešiti.

Nova španska vlada

Vlada prisegla — Danes bo obavljen njen program

Madrid, 30. jan. (Tel. Slov.) Novi španski kabinet je sestavljen tako-le:

Predsedništvo in vojno ministrstvo: general Berenguer;

notranji minister Marzo, sedaj poveljujoči gen. Balearskih otokov, Berenguerov prijatelj;

mornariško ministrstvo podadmiral Carvia; prosvetno ministrstvo: vojvoda Alba, najuglednejši španski aristokrat, ki je zelo aktiven pri kulturnem, znanstvenem in umetniškem delovanju;

pravosodni minister: Estrada, konservativec iz stranke Sancheza Guerrea;

ministrstvo za javna dela: Sangro Ros de Olana, španski grand, katoliško socialnega mišljenja in star nasprotnik diktature;

finančno ministrstvo: Arguelles, bivši konservativni minister, ki prevzame začasno tudi ministrstvo za narodno gospodarstvo, katero pa se bo kot ustanova Primo de Rivero zopet odpravila.

Zunanje ministrstvo sedaj ne obstoja, ker ga je Primo de Rivera odpravil in namesto njega

ustanovil v ministrskem predsedništvu posebno podtajništvo za zunanje stvari. Zunanje ministrstvo bodo najbrže kmalu zopet uvedli in ga bo prevzel Gabrijel Maura. Popoldne je novi kabinet prisegel kralju. Z napetostjo se pričakuje še danes objava programa novega kabineta.

Izjave španskih politikov

Pariz, 30. jan. AA. »Havas« poroča iz Madrida: Vodja katalonskega gibanja Macchia je izjavil novinarjem, da po njegovem mnenju v Španiji tudi po padcu generala Prima de Rivero zaenkrat ne bo prišlo do važnejših izprememb. Macchia je pristavil, da je prišel padec Prima de Rivero prezgodaj in da so se Katalonci nadejali, da bo odstopil s politične pozornice šele prihodnje mesece.

Madrid, 30. jan. AA. Bivši predsednik parlamentarne vlade grof Romanones je izjavil, da se nadeja, da bo general Berenguer skušal uvesti normalni režim. Ker želi general Berenguer povratek ustavnega življenja, je treba podpirati njegovo vladno, da bi se na ta način onemogočil povratek generala Prima de Rivero.

Konferenca za pospeševanje kmetijstva

Uspeh dvodnevne konference — Poučni tečaji se povsod obnesli Državna pomoč kmetijskim zadrugam

Belgrad, 30. jan. AA. V ministrstvu poljedelstva se je vršila konferenca za pospeševanje poljedelstva pod predsedstvom ministra dr. Otona Frangeša. Konferenca je trajala dva dni. Prisostvovali so ji načelniki poljedelskih oddelkov vseh banovin. Iz Zagreba je bil prisoten načelnik Jurčič, iz Ljubljane inž. Podgornik ter iz vsake banovine po en zastopnik. Od poljedelskega ministrstva so bili navzoči dr. Stojković in dr. Prohaska, kot delovodja pa tajnik dr. Horvat. Konferenca je bila odprta v tork popoldne z govorom ministra dr. Otona Frangeša, ki je poročal, da se bodo na konferenci razpravljala predvsem o vprašanju rajoniranja rastlinskih proizvodov v zvezi z novim zakonom o pospeševanju poljedelstva, zatem o razdelitvi dela po banovinah, o tečajih za razne stroke poljedelstva, kakor so živinoreja, kletarstvo, zadrugništvo, mlekarstvo itd.

Po izčrpnih razpravi o novem zakonu o pospeševanju poljedelstva se je proučevalo vprašanje rajoniranja in podpiranja kulturnega rastlinstva iz javnih sredstev (ministrstva, srezov, banovin), pri čemer je bilo treba upoštevati klimatične, terenske in tržne razmere posameznih krajev. Ugotovilo se je, da se naj podpirajo one kulturne rastline, ki vodijo najhitreje in najpovoljnejše do največjega uspeha. Sklenjeno je bilo, da se naj v Dalmaciji pospešuje zgodnja zelenjava, južno sadje, posebno pa namizno grozdje. V južni Srbiji naj se goji mak, tobak itd. Mimo tega se bo skrbelo tudi za ostale kulturne rastline.

V vzhodnih in severovzhodnih krajih bo država pospeševala predvsem žitarice. Posebna pozornost bo posvečena živinoreji, da bi se dosegla čim izdatnejša proizvodnja mesa, masti in mleka. S tem v zvezi se bodo v vsej državi zaščitile, pospeševale in podpirale rastline za krmo, ker tvorijo osnovo moderne in racionalne živinoreje, ki bo mogla z uspehom konkurirati inozemski živini. Temu namenu bo služilo tudi rajoniranje vse države, ki je v zvezi s standardizacijo pridelkov in drugih poljedelskih proizvodov. Izdelali se bodo posebni pravilniki in izdali ukrepi za rejo preizkušenih pasem domače živine (program se bo za vsako banovino izdelal na 10 let in predložil ministrstvu v odobrenje).

Velika pažnja je posvečena vprašanju prirejanja poljedelskih tečajev. Ugotovljeno je, da je uspeh teh tečajev zelo plodonosen in da je naletel na popolno razumevanje v najširših slojih naroda. V vseh srezih so se vršili ti tečaji, v onih pa, kjer so poljedelske šole, so bili zelo pogosti. Posebno veliki uspehi so bili doseženi pri onih tečajih in šolah, ki so bili spremljani s slikovnim materialom, s skioptičnimi slikami, kinematografskimi aparati itd. Kakor se iz poročil banovin more sklepati, samo v petih ali šestih srezih ni bilo takih tečajev, toda tudi tam bodo prirejeni v teku meseca februarja. Odziv občinstva za te tečaje je zelo velik. V zetski banovini je bilo na teh tečajih 80 do

100 domačih posestnikov. V severnih krajih je bil odziv mnogo večji. Dozdaj se računa na 40 do 50 tisoč obiskovalcev teh tečajev, ki so na njih dobili poljedelski pouk. Vsako leto dobi vsaj 15 do 20 tisoč kmetovalcev navodila o pospeševanju kmetijskega gospodarstva. Vse to izpričuje vsekakor velikost uspeha.

Da se doseže čim boljša prodaja poljedelskih proizvodov, bodo i država i banovine z vsemi sredstvi, ki so jim na razpolago, pomagali pri ustanavljanju zadrug za olje, pomorskih, mlekarških, žitarskih zadrug itd. Žitarske zadruge, ki zgrade javna skladišča, lahko dobe kredit pri Privilegirani agrarni banki do 60% vrednosti žita, ki ga imajo v skladišču. Razen tega dobe brezplačno stavbeni material za skladišča in zvezo z železnico in postaje za režijske stroške. Tako kmetovalci ne bodo več prisiljeni prodajati žito takoj po žetvi, kar morajo včas storiti za minimalno ceno, ampak bodo imeli priliko, počakati na ugodnejšo konjunkturo.

Enako podporo bodo dobivale tudi vinogradniške zadruge, ki si bodo napravile kletarske zadruge. Posebna pažnja bo posvečena kvaliteti osebja, ki bodo vodili te kleti. Pri vsem tem bo treba paziti na to, da se izogne vsaki spekulaciji, in stremeti je za tem, da se doseže povprečna letna cena, čemur bo posvečena posebno velika pažnja.

Prav tako bo velika pažnja posvečena ribarstvu, zlasti še, ker gre pri tem za naše najsiromašnejše kraje. Novi zakon o ribarstvu, ki bo v kratkem izšel, bo vseboval vse potrebne ukrepe, ki bodo služili pospeševanju te zelo važne gospodarske stroke.

Borba proti rastlinskim škodljivcem bo zelo velika briga vlade in banovin. Ministrstvo si je že nabavilo večje število velikih škropilnic za uničevanje škodljivih uši. Število teh škropilnic, ki se nahajajo v posameznih srezih, se bo povečalo še v teku te zime, da bo moč izvesti kar najodločnejšo in najintenzivnejšo akcijo. Dunavska banovina je sama nabavila okoli 1200 takih škropilnic, ki bodo služile za prisilno ugonabljanje škodljivih uši vsem slivarjem, ki sami ne bi hoteli sprovesti desinfekcije. Razen državne subvencije v znesku 400.000 Din je dunavska banovina še iz svojih sredstev dala 450.000 Din v to svrhu. Tudi v vrbaski in savski banovini bodo storjeni isti ukrepi.

Obenem se med banovine porazdeli potrebna količina infekticida.

Na konferenci se je razpravljalo o akciji za ustanavljanje občinskih in banovinskih poljedelskih skladov in o ustanavljanju občinskih in okrajnih poljedelskih odborov. Velika pozornost se je posvetila tudi selekciji semen.

Po odredbah zakona o pospeševanju poljedelstva bo moral za absolutno poljedelskih šol vseh vrst uvesti potrebni staž. Pri odgajanju živine je treba paziti na to, da se doseže maksimum in optimum plemenske živine. V to svrhu bodo morale banovine, kakor tudi vsa javna imenja predložiti ministrstvu

pregled svojega gospodarstva in načrt odganjanja za naslednjih 10 let. Namen teh posestev ni doseči čim večji dobiček, ampak čim boljši material. Prav tako ne bodo ta posvetila imela naloge, da bi služila kot vzgled vzornih posestev, ker je praksa pokazala, da se obe nalogi ne dasta združiti.

Danes je bila tudi konferenca vseh članov omenjene konference z zastopniki poljedelske fakultete v Belgradu in gospodarsko-veterinarske fakultete v Zagrebu. Tam se je posebno mnogo razpravljalo o sodelovanju med ministrstvom in fakultetami in je bil v tem pogledu dosežen popoln sporazum.

Maksimović v Subotici

Subotica, 30. jan. (AA.) Davi ob 8 je prispej v Subotico minister prosvete Boža Maksimović. Minister Maksimović bo prisostvoval svečani praznični jubileja pravne fakultete v Subotici. Na postaji so ga pozdravili ban dunavske banovine E. Dunič, načelnik Subotice general Ostojić ter profesorji in dijaki pravne fakultete kakor tudi visoki državni uradniki in ostali odličniki.

Premestitve pri pošti

Belgrad, 30. jan. AA. Z odlokom ministra za gradbe in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta so premeščeni: Amelija Pondelik, poštna uradnica pri pošti Maribor II, k pošti Maribor I. Leon Lampič, poštni uradnik pri pošti v Celju, k pošti Ljubljana I. Vida Pureš, poštna uradnica pri pošti Ljubljana I, k pošti v Radovljici. Vsi po potrebi službe.

Izpred drž. sodišča

Belgrad, 30. jan. AA. Davi ob 8 se je nadaljevala v državnem sodišču za zaščito države razprava proti Nikoli Staneviću in tovaršem, članom komunistične organizacije v Kumanovem. Razpravo je otvoril predsednik državnega sodišča dr. Dušan Subotić. Državni tožilec dr. Radoslav Dobričić je stavil končni predlog in ga podprl z dokaznim gradivom. Zatem so govorili od sodišča določeni zagovorniki Milan Stojković, tajnik drž. sodišča, Nikola Angjelković, tajnik istega sodišča, in Dušan Milošević, tajnik istotam ter odvetniki Gjorgje Tuparelić, dr. Dragoljub Ljubibratić in Metod Anastazijević. Po govorih zagovornikov je predsednik državnega sodišča opoldne zaključil razpravo in izjavil, da bo razsodba izrečena v soboto, dne 1. februarja ob 9 dopoldne.

Deputacija poštariev v Belgradu

Belgrad, 30. jan. (Tel. Slov.) Danes so prispej v Belgrad zastopniki poštne telegrafske osebja iz vse države. Ljubljansko deputacijo tvorijo g. Salehar, Cof in Jereb. Delegati so obiskali najprej ministra za šume in rude dr. Korošca, nato svojega resornega ministra g. Trifunovića ter finančnega ministra dr. Švrlijo. Predložili so svoje resolucije z ozirom na nov uradniški zakon, posebno pa z ozirom na stare zahteve poštne telegrafske osebja za doklade na čezurno in nočno delo. Delegati so bili povsod prijazno sprejeti in imajo vtis, da se bo njihovim željam ugodilo.

Internacije macedoncev

Sofija, 30. jan. (Tel. Slov.) Listi so hudo napadali policijo po atentatu na voditelja mihajlovistov Skatrova in ji očitali, da ne more napraviti konca macedonskim umorom. Policija je zato priredila obširno racijo v vseh hotelih, kavarnah in privatnih stanovanjih ter aretirala številne Macedonce, ki bodo večinoma internirani v notranjosti države. Za glavnega povzročitelja napadov domnevajo v studentu Glavinčevu, ki je v nekem pismu sam priznal, da je streljal na Skatrova. Za gotovo se smatra, da biva v Sofiji, vendar ga dosedaj še niso mogli aretirati.

Haaški dogovori predloženi sobranju

Sofija, 30. jan. (Tel. Slov.) Haaški dogovori so že bili predloženi sobranju. Pričakovati je, da bodo ratificirani do konca prihodnjega tedna.

Belgrajske vesti

Belgrad, 30. jan. (AA.) Minister za javna dela je odobril licitacijo za ortopedsko kliniko medicinske fakultete v Zagrebu. Gradnja je bila oddana za 1.562.994.10 Din.

Belgrad, 30. jan. AA. Predsednik ministrskega sveta general Peter Zivković je dovolil, da traja službeni čas za vse državne uradnike in uslužbence muslimanske vere v ramazanskem mesecu brez prestanka od 9 do 16

Nova obsodba članka v „Novostih“

Zagreb, 30. jan. (Tel. Slov.) Banjaški škof dr. Garič je dal »Obzor« in »Jutarnjemu listu« izjavo, ki se glasi:

Absolutno ne morem verjeti, da bi mogel članek »Novosti« izvirati od hrvatskega katolika. Najgobje in najbolj nepremišljena trditev v članku je, da hočejo katoliški krogi pri nas izzvati tako zvani kulturni boj. Iz Nemčije znani »Kulturkampf« obžaluje ves katoliški svet. One borbe v Nemčiji ni izzvala katoliška cerkev, ampak protikatoliški kurz tedanjih vladodržcev. Neznani avtor članka v »Novostih« je pozabil omeniti, kako se je končal v Nemčiji ta kulturni boj. Kulturno borbo pri nas hočejo storiti ljudje, iz katere sredine izhaja člankar. Katoliška cerkev je danes tako močna, kakor nikdar doslej. In bo lahko mirno šla preko teh trenutnih napadov.

Kot Hrvat protestiram proti trditvi »Novosti«, da hrvatski narodni ideal ni v skladu s katoliško cerkvijo. V tem vidim težak udarec v obraz hrvatskemu narodu, ker je le-ta vedno našel v zastopnikih katoliške cerkve svojo največjo oporo v vseh rodoljubnih poketih in svoje najbolje borce. Hrvatski narod je v najtežjih trenutkih že več kot 1000 let črpal svojo največjo moč in uteho v svoji veri.

Kot Hrvat in duhovnik nadalje z indignacijo odbijam trditev, da ima hrvatsko duhovništvo kako posebno stališče napram odločbam in intencijam svete Stolice. Hrvatski duhovnik je vedno vestno izpolnjeval naloge, ki mu jih je stavil Sveti Oče in je požrtvovalno delal za katoliško cerkev. Naj se »Novosti« ne boje, da bi nekoč preplavilo Jugoslavijo morje nemških, arnavtskih, italijanskih in madžarskih škofov. Tega doslej še nikdar ni nikjer ni bilo. Povsod je sveta Stolica postavila na čelo narodov domače duhovnike in nikoli tujcev. Nikoli ni delala na tem, da bi sintetizirala zgodovinsko nastale individualnosti. Ona vedno čuva in spoštuje tradicije poedinih narodov.

Za kleveto smatram tudi poizkus, podtakniti zadnji okrožnici svetega Očeta poseben pomen z ozirom na naše prilike. Francija je takozvana najliberalnejša država in ne brani obstoja katoliških šol in ni tega branila, ko je bila v najslabših odnosih s katoliško cerkvijo. V Franciji imajo katoliki svojo univerzo in v francoske katoliške šole hodi več mladine kakor v državne. In tako je v vseh kulturnih državah.

V nadaljnjih izjavah pravi dr. Garič, da bo imovina »Napredka« v cerkvenih rokah uspevala v korist hrvatskemu narodu.

Značilne metode

Zagrebske »Novosti« so menda bile mnenja, da je katoliška zavest v Jugoslaviji že tako zamrla, da bodo katoliki nečuten napad »Hrvatska katolika« na katoliško cerkev kar tako mirno prenesli. Ker so pa dobile nepričakovano energičen odgovor, so se postavile v pozo indigniranega »gentlemana«, ki je napravil veliko nesposodnost, pa se pritožuje nad pomanjkanjem lepih manir, ko je dobil zaslužen klofuto. Toda »Novosti« baš s svojim odgovorom dokazujejo, da so izgubile vso pravico do tistih ozirov, ki se sicer priznavajo resničnemu gentlemanu, če kaj zgreši, kajti izbrale so si vse kaj drugega, ko gentlemansko metodo, da krijejo svoj umik — znano metodo vseh zločencev: si fecisti negal! One enostavno tajijo, da je »Hrvat-katolik« napad in oklevetala svetega očeta, nuncija, škofa Jegliča, osumničil katolicizem v Jugoslaviji protidržavne mentalitete in mu podtaknil zveze z nam sovražnim inozemstvom! Tem svojim metodam so pa postavile še krono s tem, da od vseh visokospoštovanega zagrebskega nadškofa dr. Bauerja proglašajo za takega — »dobrodušnega«, da odgovora na perfidije »odličnega« Hrvatska katolika — po vsej priliki ni sestavil — sam, ampak da mu je bil — podpis izmamljen!

Cestitamo »Novostim«, ki se imajo za najdistingviranejšo glasilo Jugoslavije, na tako odličnem sodrniku, s katerim so se popolnoma identificirale tako meritorno kakor z njegovimi metodami. Mi imamo o kulturi in spodobnosti čisto drugačne pojme in dvomimo tudi, da bi bil kak hrvatski katolik sposoben takega načina reševanja političnih in kulturnih problemov. Res, da smo odgovorili »odličnemu« možu krepko, smo mu pa obenem dokazali, da laže, n. pr. o križarjih, dočim »Novosti« v priskutnem tonu človeka, ki hoče biti fin, pa ni, razgaljajo popolno politično brezobrambenost izvestnega mišljenja. Da bomo proti temu slejkoprej držali krepko enotno fronto poštenosti v celi državi, to naj nam »Novosti« le verjamejo!

Zagreb, 30. jan. (Tel. Slov.) Vprašanja, katera so nastala z javnim napadom zagrebskih »Novosti« na katoliško duhovništvo in posebej na sv. Očeta, so tukaj še vedno glavni predmet razgovorov. Današnji »Dom« prinaša celoten članek »Novosti« in prida svoj komentar, v katerem, očitno slabo informiran, pravi, da so »Novosti« polslužbeni list.

Današnje »Novosti« so prinesle uvodnik o izjavi zagrebskega nadškofa dr. Bauerja v »Hrvatski Straži« in »Slovenec«, v katerem trdijo, da izjava ni avtentična. Nato je »Hrv. Straža« odgovorila z energičnim uvodnikom. Dalje je tudi dal nadškof dr. Bauer »Novostim« popravek.

Zastopniki episkopata v Belgradu

Belgrad, 30. jan. (Tel. Slov.) Na povabilo pravosodnega ministra dr. Srskeča so prispele danes v Belgrad v imenu jugoslovanskega episkopata zagrebaški nadškof dr. Bauer, djakovački škof dr. Aksamović in mostarski škof dr. Bonefačić. Po svojem prihodu so škofje najprej obli-

skali papeškega nuncija na našem dvoru Pellegrinetti, nato pa ministra za šume in rude dr. Antona Korošca, s katerim so imeli daljši razgovor. Popoldne se je vršila v pravosodnem ministru konferenca radi aktualnih vprašanj. Konferenca se bo jutri nadaljevala.

Resolucije zbora industrijcev

Belgrad, 30. jan. (Tel. Slov.) Zastopniki industrije naše države so na 14. običnem zboru industrijskih korporacij sprejeli te resolucije:

1. Ugotavljamo z zadovoljstvom večjo eksperimentalno administrativno in posebno zakonodajnega aparata kator tudi občutno zboljšanje prometa v vsej državi kljub povečanju prometnih potreb radi dobre žetve.

2. Razdelitvijo države na banovine so ustvarjena večja gospodarska področja, ki bodo v obstoječih administrativnih in gospodarskih enotah povoljno vplivala na razvoj države.

3. Prosimo kraljevsko vladu, da prične z izvrševanjem vprašanja o carinskem premirju kakor tudi v ostalih vprašanjih mednarodne gospodarske politike v soglasju in s sodelovanjem zainteresiranih gospodarskih korporacij.

4. Z ozirom na škode, ki nastanejo povodom vesti o spremembah carinskih tarif, prosimo kraljevsko vladu, da se čimprej uzakoni splošna carinska tarifa v duhu zaštite domače delavnosti in v duhu potrebne državne obrambe.

5. Z novo ureditvijo države na banovine in občine je na novo nastali upravni položaj vezan z novimi bremenii. Radi tega prosimo kraljevsko vladu, da se čimprej izdela zakon o občinah in zakon o financiranju banovin in občin, v katerem naj se ljudstvo ne obremenjuje prekomerno. Del državnih dohodkov naj se obstopi novim javnim edinicam. V smislu znanih tendenc finančnega ministristva naj se izvede v tem zakonu princip, da se ne obremene z novimi bremenii sirovine, pomožna sredstva produkcije, pogonska sila in njeno pridobivanje, kakor tudi tozadevni izvoz in prevoz.

6. Prosimo vladu, da se pri končni stilitizaciji zakona o ekspropriaciji nepremičnih posestev spoštujejo poslani predlogi in pripombe gospodarskih korporacij. Načrt zakona o elektrifikaciji države in izkoriščanju vodnih sil temelji na principu etalizma, ki je po mišljenju vseh gospodarskih krogov škod-

ljiv. Radi tega prosimo, da se s sodelovanjem gospodarskih korporacij izdela nov zakonski načrt. Potrebno je pomagati privatni inicijativi in to na ta način, da se zagotovi zasebnikom svoboda razpolaganja s svojo imovino in možnost podaljšanja roka za uživanje ugodnosti tudi po preteku roka koncesije, ako se temu ne protivijo važni državni interesi. Končno prosimo, da se obvarujejo pridobljene pravice v zvezi z obstoječimi zakoni. Samo na ta način bo domači in tuj kapital pristopil k investiranju elektrifikacije države.

7. Prosimo vladu, da se pri reviziji socijalne zakonodaje vpoštevajo predlogi industrije. V zvezi s tem moramo z ozirom na neresnične vesti, ki so se pojavile v javnosti, konstatirati, da industrija ni postavila predlogov, ki gredo za tem, da se rušijo temelji socijalne zaštite in delavskega zavarovanja.

8. Prosimo kraljevsko vladu, da se zakonska odredba o 10% zaštiti domače industrije pri javnih nabavah od vseh uradov spoštuje. Ponavljamo prošnjo, da se odredbe zakona o državnem računovodstvu čimprej revidirajo v smislu že stavljenih predlogov.

9. Pozdravljamo izjavo trgovinskega ministra, da se pripravlja zakon o pospeševanju domače industrije.

10. Z ozirom na osiguranje o dolgoročnih kreditih na investicije ponavljamo našo prošnjo, da se čimprej objavi zakon o industrijskih obveznicah.

11. Prosimo kraljevsko vladu, da se čim prej uveljavi zakon o zaštiti državne lesne industrije v smislu novih odredb.

Tretja plenarna seja londonske konference Angleško-francoski sporazum o izračunani maksimale tonaže

London, 30. jan. (Tel. Slov.) Današnja tretja plenarna seja konference je otvoril MacDonald z ugotovitvijo, da je za sedaj izključeno, da bi se vodile konferenčne obravnave v najširši javnosti. Javnosti pristopni bodo samo posamezni razgovori delegacij ali delegacijskih skupin ter sestanki šefov delegacij.

Na današnji plenarni seji je bil imenovan odbor, ki bo poročal konferenci o razpravnih možnostih prvotnega francoskega sistema globalne tonaže, o francoskih predlogih glede prenosne tranše in o angleškem predlogu glede omejitve oboroževanja v kategorijah. Grandi je sedaj izjavil, da je Italija še vedno naziranja, da ne gre za to, da bi se studirale metode razorožitve, temveč da bi se rešili obe načelni vprašanji, v katerem medsebojnem razmerju naj se določijo jakosti brodovij in do katere najmanjše tonaže bi bile države pripravljene k razorožitvi v okvirju tega razmerja. Italija je pripravljena, udeležiti se

dela tozadevnega odbora, ki bi se imel sestaviti ne more se pa vezati pri posvetovanjih tega odbora, temveč mora pri vseh sklepih uveljaviti svoj pridržek, da mora najprej priti do odločitve glede obeh političnih načel, preden bi mogli biti za Italijo obvezni tehnični sklepi. Nato je predlagal Stimson sestavo komisije.

London, 30. jan. (Tel. Slov.) Listi objavljajo angleško-francoski kompromis glede izračunani maksimalne tonaže v kategorijah. Izhodišče razprav za razorožitev bi imela biti skupna tonaža, izračunana po nacionalnih obrambnih potrebah vsake države. Ta tonaža se ima razdeliti v štiri kategorije: za velike bojne ladje, za velike križarke, male križarke ter torpedne ladje in podmornice. Tonaža v kategorijah za velike bojne ladje in velike križarke se mora določiti nespremenljivo. S francoske strani se je še predlagalo, da se za podmornice pod 600 ton ne določi nobena omejitev glede števila ali tonaže.

Reparacijska banka nrične poslovali 1. aprila

Pariz, 30. jan. (Tel. Slov.) Mednarodna reparacijska banka v Baslu v Švici bo po vesteh »New York Herald« začela svoje delovanje 1. aprila. Razpis prvega mednarodnega reparacijskega posojila je pričakovati meseca maja. Amerika bo prevzela tretjino prve tranše, skupno 300 milj. dolarjev.

Tardieu pride v Rim

Pariz, 30. jan. (AA.) »Echo de Paris« potrjuje vesti o skorajšnjem prihodu v Pariz predsednika francoske vlade Tardieua. Pri tej priliki piše, da je v Parizu čutili situacijo, ki ne izhaja iz parlamenta, nego je posledica razpoloženja v mestu. Zdi se, da govore o nesoglasjih oni, ki bi radi koristili svojim osebnim interesom.

Sovjeti zarli mitropolita Arkadija

Moskva, 30. jan. (AA.) V Omsku so sovjetska oblastva prišla pravoslavnega mitropolita Arkadija in več duhovnikov. V komunističnu GPU se ve, da so v kleti neke cerkve našli knjižnico s knjigami caristične vsebine i tiskarno, v kateri so se tiskali proglasi proti komunizmu.

Brezposelnost na Bolgarskem narašča

Sofija, 30. jan. AA. V zadnjem času rapidno narašča brezposelnost na Bolgarskem. V Sofiji je poskočilo prejšnji teden število brezposelnih za 8000. Največ so prizadeti delavci tobačnih tovarn in čevljarke obrti, ker sedaj v teh strokah ni dela.

Centrum zahteva razčiščenje

Berlin, 30. jan. (Tel. Slov.) Centrum se je odločil za korake, da se razčisti nadaljnje sodelovanje vladnih strank ne samo glede reševanja nepolitičnih vprašanj, temveč tudi drugih. Ministrski svet se je sestel danes k posvetovanju o proračunu za 1930-31. Pred tem je državni kancelar imel sestanek z voditelji vladnih strank. Politični krogi se boje, da bo težko, zediniti vso vladno večino za skupno finančno zakonodajo.

Krvavi komunistični nemiri v Hamburgu

Hamburg, 30. jan. (Tel. Slov.) Danes opoldne je prišlo do hudih spopadov med komunističnimi demonstranti in policijo. Na Holsteinskem trgu so brezposelni mladi delavci z neke nove zgradbe obmetavali policijo z opeko in železom. Policijska pomoč je morala obiti cel blok hiš in napasti demonstrante od druge strani, da jih je razpršila. Težko ranjenih je bilo 11 policistov. Koliko je demonstrantov ranjenih, se ne more ugotoviti, ker so jih sproti odnašali. Policiji se je posrečilo, preprečiti nemire v središču mesta. Brez dvoma je, da so ti nemiri smatrati za začetek komunističnih demonstracij, ki so napovedane za 1. februar.

Heimwehr priznava izgubo dokumentov

Gradec, 30. jan. AA. Glede na nedavno odkritje dunajske »Reichspost« o tatvini dokumentov štajerskega Heimwehra priobčuje današnja »Tagespost« uradno izjavo vodstva štajerskega Heimwehra, ki priznava, da so izginili neki dokumenti. Istočasno trdi, da so ti dokumenti še izza časa, ko sta obstojali dve ločeni organizaciji Heimwehra. Ti organizaciji sta se združili 1. 1928. Arhiv organizacije, ki jo je dotlej vodil Ahrer, je bil shranjen v prostorih nove skupne organizacije. Vodstvu Heimwehra ni bilo nič znane o tem, kakšne vsebine so ti dokumenti in kaj je v tem arhivu. Zato je možno, da so ti dokumenti izginili in bili odnešeni v inozemstvo iz nepregledanega arhiva. — S to izjavo, ki pomeni indirektno priznanje, je vodstvo štajerskega Heimwehra zbudilo v Gradcu veliko senzacijo.

Nova odkritja zastrupljenj na Madžarskem

Budimpešta, 30. jan. (Tel. Slov.) V Bokesabii je pred par dnevi brez sledu izginil neki trgovec. Policija je odprla trgovino in našla pri inventuri v sodu za sladkor 2 in pol kg arzenika, ki je bil tako omotan, da se lahko sklepa, da je bilo v zavoju prvotno najmanj 9 kg. Strokovnjaki cenijo, da bi 2 in pol kg arzenika zadostovalo za zastrupljenje 50.000 ljudi. Oblasti skušajo na vsak način ugotoviti, kam je izginilo 6 in pol kg in kako je prišel trgovec do tega strupa. Domneva se v prvi vrsti, da je to v zvezi z zastrupljanjem, o katerih je sodilo sodišče v Szolnoku. Državno pravdnništvo v Szolnoku je našlo nove sledi in je pričakovati odkritja novih zastrupljenj. Tako je bila aretirana kmetica Julijana Nadas, ker je osumljena, da je zastrupila z arzenikom svojega tasla. Poleg tega proučuje državno pravdnništvo izpoved na smrt obsojene Marije Szenday, ki je izjavila, da je oproščena Julijana Dazy ravno tako kriva, kakor ona sama. Spisi so bili predloženi vzkliecnemu sodišču, kjer se bo zadeva gotovo pojasnila.

Italija se oborožuje

Rim, 30. jan. (Tel. Slov.) Proračun za italijansko zrakoplovno ministristvo za 1. 1930-31 znaša 718 milijonov lir, za 18 milj. več kakor lansko leto.

Dunaj, 30. jan. (Tel. Slov.) Na Dunaju je umrla v 58. letu starosti bivša nadvojvodinja Elizabeta Franciška, hči Franca Salvatorja, to-rej pravnuhinja Franca Jožeta, ki je bila poročena z grofom Julijem Walburgom-Hohenom.

Pariz, 30. jan. (AA.) Francoska narodna banka je znižala eskomptno mero od 3 in pol na 3 odstotke, obrestno mero za posojila pa od 5 in pol na 4 in pol.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma oblačno. Ponekod lahke padavine. Temperatura se še ne bo bistveno spremenila.

Moj dobri oče, bivši dolgoletni cerkvenik pri Mariji Pomagaj na Brezjah,

Jožef Tavčar

sd danes dne 30. januarja ob 7 zvečer, prevideni s sv. zakramenti, šli k svojemu Bogu po večno plačilo.

Pogreb bo v soboto dne 1. februarja ob 10 dopoldne na Brezjah.

Brezje - Ljubljana, 30. januarja 1930.

P. Feliks Tavčar, sin.

Častna dvorna dama Eleonora Švrljuga

Nj. V. kraljica Marija izbrala je gospo Eleonoro Švrljuga, soprogo finančnega ministra za častno dvorno damo

Gospa Eleonora Švrljuga je hčerka pokojnega profesorja dr. Karola Glaserja, ki je prvi spisal obširno zgodovino slovenskega slovstva in

je kot profesor — zlasti v Trstu preko 20 let — vzbujal in dvignil narodno zavest slovenskih in hrvaških dijakov s svojo jugoslovansko in vseslovansko koncepcijo kljub preganjanju, kateremu je bil radi tega svojega mišljenja in neumornega delovanja izpostavljen Slovele je pokojni prof. Glaser tudi v mednarodni družbi jezikoslovcev kot orientalist in je delj časa predaval na vseučilišču v Göttingenu. Tudi Angleži so ga povabili, da predava na njihovih vseučiliščih, toda kot sin iz kmečke hiše skromnih slovenskih staršev ni imel dovolj sredstev, da bi se mogel odzvati temu vabilu, kajti avstrijska vlada ni dovolila, da bi se mu nakazali njegovi prejemki od države na Angleško.

Mati gospe Eleonore Švrljuga, pokojna gospa Tekla rojena Dabrowska Jounoszi, je bila Poljakinja iz stare plemiške rodbine. Njen prednik je zgodovinsko znani voditelj in borec za svobodo Poljske v Napoleonovi dobi.

Vzgojena v »Notre Dame de Sion« *v Trstu, si je gospa Švrljuga pridobila tudi pozneje v življenju s svojo podedovano sposobnostjo široko osebo kulturo, odlični položaj v visoki družbi in znanje številnih svetovnih jezikov. V njej so srečno združene poljudnost in vztrajnost Slovence z družabno fineso aristokratije. Kakor posnamemo iz »Politike«, se vidno opaža v Belgradu zanimanje, ki ga ima gospa Švrljuga za socialno življenje in kulturni napredek prestolice, akoravno biva tam komaj eno leto.*

Te vrline vsposabljačo novo dvorno damo gospo Eleonoro Švrljuga v polni meri za to visoko funkcijo.

Jaka izpod Krima

Ni hudo žalostna izanska zgodba izpred sodišča.

Tam prav pod Krimom je doma Jaka, mož hude krvi.

Na malega šmarna dan je bilo lanskega leta, ko je bil Jaka v hudi krvi. Šla sta tedaj z ženo tja po cesti tam skozi vas. Prepirla sta se radi denarja, ki je tičal v žepu žene. Prav tik županove hiše pa je Jaka nič kaj ljubeznivo zagrabil svojo ženo z eno roko za lase, z drugo pa za denarni žep in je medtem, ko ji šaril po laseh, vzel tudi denar. Potem pa jo je še malo »poremžljaj«, kakor so rekle priče.

Tam ob ograji županove hiše pa sta stala županov France in možati Jože. France je bil ob opisanem prizoru koj hud, pristopil je k Jaku in ga potegnil od jokajoče žene. Seveda, si lahko mislite, da to vročekrvnemu Jaku absolutno ni bilo všeč, temveč je bilo olje na ogenj. Ves razjarjen je res pustil ženo, šel naprej in vpil: »Županov sin mi je denar ukradel! Mu bom že pokazal!«

Dol po vasi pa sta prišla tedaj oče župan in občinski tajnik. Malo čudno je pogledal oče župan Jaka ob njegovem vpitju in ga pobaral: »Pojdi no Jaka z menoj, pa ti bo France denar nazaj dal, če ti ga je res vzel. In kar koj boš dal mir, pri tej priči!«

Kdo bi Jaku kaj hujšega rekel! Tako je začel razgrajati, da ga oče župan vključ tu, da je Jaka šibak človek, ni mogel sam ustrahovati in mu je v ta namen priskočil na pomoč še občinski tajnik.

Z združenimi močmi sta prignala Jaka dol v občinsko pisarno — v županovo hišo. Komaj ga posade v pisarni na klop, že je skočil razjarjeni Jaka proti županu in ga sunil z obema rokama v prsi ter vpil: »Kaj pa misliš, če si župan...« In vsula se je na župana ploha grdih psov.

Možje, France, oče župan in občinski tajnik so ga pa malo trše prijeli, da so mu tudi na obleki naredili nekaj grošev škode in eden od njih ga je zvezal. Slučajno pa je prišel zraven še močni Tone in je Jaka kar meni nič tebi nič stisnil za vrat, da je Jaka kar z belim pogledal. Ker pa Jaka kljub vsemu temu še ni dal miru, ampak mu je kri kar naprej vrela, je oče župan Jaka izročil orožnikom. Ko so ti prišli, je pa začel Jaka vpiti: »Župan, ti si mi roko zlomil! Zandarji, on mi je roko zlomil!«

In tako je Jaka tožil gori imenovane može, to je: župana, Franceta, možatega Jožeta in močnega Toneta zaradi telesne poškodbe, češ: »Pretepli so me, roko polomili, da dva meseca nisem delal, in obleko so mi strgali.«

Ko je sodišče zaslišalo vse priče, je ugotovilo resnico dejanskega stanja in tako razsodilo:

Župan in France sta bila, k svojemu dejanju izzvana, takorekoč opravičena. Jaka ustrahovati. Zato sta kazni prosta. Le za obleko in male bolečine morata plačati Jaku solidarno 300 Din. Občinski tajnik pa je popolnoma prost. Močni Tone pa, ki je stisnil Jaka za vrat, bo plačal 100 Din kazni ali bo pa 2 dni sedel. Zagovornik pa pravi, da se bo pritožil.

In potem se je pričela druga stran te podkriške zgodbe.

Župan in sin France imata tudi čut za čast. Tožila sta zato vročekrvnega Jaka. Oče za vse psovke in za natančevanje težke telesne poškodbe (zlomljena roka), sin France pa za obdolžitev tatvine.

Pred sodnijo se Jaka tako zagovarja, da je bil pijan za vse psovke in se jih prav nič ne spominja. Toda sodnik mu je predočil, da se na vzklj roko si mi zlomile vendarle spominja. Zato tudi v njegovo pjanost za vse druge psovke sodišče ni verjelo.

Tako je bil vročekrvni Jaka obsojen, da plača 150 Din denarne kazni, če ne — bo šel pa za 3 dni na rje.

Sedaj je te podkriške zgodbe konec, če se Tonetov zagovornik ne bo pritožil. Razprava je bila vseskozi vesela in polna smeha, kakor se med možmi spodobi.

V DRUŠTVENEM KINU NA JESENICAH se predvaja danes največji in najlepši film sezi: **STRIC TOMOVA KOČA**
Predstave - z ozirom na dolžost filma - ob 8. — V nedeljo ob 3 popoldne in 8 zvečer.

Ščinkovec je že zapel!

Ljubljana, 30. januarja.

Znani ljubljanski ljubitelj narave in živali nam je poslal naslednji prispevek:

Ščinkovec je letos že zapel!

Dolgo vrsto let že opazujem, kdaj ščinkovec, oznanjujoč bližajočo se pomlad, zapoje. Vedno se je to zgodilo med 10.—15. februarjem. Lani, ko je bila tako strašna zima, je zapel šele 15. februarja. Letos pa je zapel že 28. januarja opoldne v smrekah na vrtu g. tovarnarja Kalmusa na Opekarski cesti. Tudi čebele so se ta dan prašile pred panji. Lani smo imeli meseca januarja od 8°—21° mraza, letošnjo zimo doslej pa največ —5°, gorkote pa +10°. Trava povsod zeleni. V Krakovem in Trnovem že pripravljajo gorke grede, nekateri so vanje že sejali.

So se pač zmotili vremenoslovci, ki so napovedovali še ostrejšo zimo kakor je bila lanska, uganili pa so naravoslovci, ki so napovedovali po znakih v rastlinstvu in živalstvu milo zimo. Narava ne vara!

Tako upajmo, da bo tudi naš ščinkovec obdržal prav, ko nam je 28. januarja oznanil prihod pomladi.

Belokranjske novice

Crnomelj, 28. januarja.

Proračun črnomeljske občine za leto 1930. izkazuje stroškov Din 392.193, dohodkov pa Din 132.653.91; primanjkljaj Din 260.540.09 bo treba pokriti z raznimi dokladi. V boljše razumevanje proračuna in mestnega gospodarstva naj navedemo samo neka; večjih postavk: za mestno razsvetljavo Din 18.000, vzdrževanje vodovoda Din 16.590.50; vzdrževanje in snajenje cest in kanalov Din 16.000; prispevek za osemrazredno šolo Din 20.902.25; načrt za novo meščansko in ljudsko šolo Din 40.000; najemnina uradnih prostorov okrajnega načelstva Din 27.000; stanarina enajst učiteljskim močem na osnovni šoli za čas od 1. aprila do 31. decembra 1930 Din 29.700; občinski kmetijski sklad Din 26.535.70. — Ker je občina določila tudi postavko za načrt nove šole, je iz tega razvidno, da misli z zidavo nove ljudske in meščanske šole prav resno začeti.

V Kolpi vtonil. Brodarič Jože, hlapec in mlinarski pomočnik pri mlinarju Kuzma Antonu v Podbrežju št. 2, je šel 26. t. m. z drugim hlapcem Klepecem Ivanom v čolnu po Kolpi v vas Mrzlake na hrvaški strani, da bi si tam dala ostriti lase. Prišedša v Mrzlake sta popila nekaj rakije in liter vina. Okoli 12 pa se je naspil Brodarič Jože sam po jezu čez Kolpo domov. Dekla in gospodar sta mu hitela nasproti s čolnom, toda predno sta prišla do njega, je revežu izpodrsnilo na jezu, padel je v globino in vtonil. Brodarič Jože je doma iz Gribelj.

Z vesele Rake

Raka, 28. januarja.

Novo telefonsko postajo smo dobili na Raki. Tudi avtopodjetje Kos nam je pripomoglo do napredka! Lep avto vozi vsak dan ob 7 in 15.30 iz Krškega mimo Rake v Novo mesto. Iz Nov. mesta pa nazaj ob 7 in 12.45. — Ker imamo polne hrame krasnega »dolenčkas«, upamo da se bodo na spomlad pametni gostilničarji, ki svojim gostom hočejo postreči s pristno kapljico, teh ugodnosti v obili meri poslužili. Vino dobe po zmernih cenah!

Na postajah od Zidanega mosta do Brežic se je naložilo 700 vagonov jabolk in 300 vag. češpelj ali sliv, kot pri nas imenujemo ta žlahtni sad! Ogromna količina! Saj je bil pa tudi zadnji čas, da je Gospod pogledal na nas skozi sta veliko okno. Toda pokazalo se je, kak siromak je kmet, ker ni organiziran in ker tudi konsument ni organiziran! Mi smo prodajali pod vsako ceno. Vi konsumentje pa iz tretje, četrte roke drago kupovali! Sedaj pa nimamo zalog ne mi ne vi. Če hočete sadje uživati, ga morate drago plačati! Najboljše jabolko je poleg kanadske renete naša dolenjska voščenska. Pa se še Vi oglasite s kakim vinskim kupcem pri nas, da se prepričate, da resnico poročamo!

Gospod Mošnja sprejema

Ljubljana, proti koncu januarja.

V večjem slovenskem mestu se mi je primeril ta-le dogodek, ki ga Vam javljam iz svojega dnevnika:

»V duhu sem danes računal, koliko mi ostane prvega v kratkem mesecu februarju, ko prejmem zadnjega januarja ob 6 zvečer svojo plačo. Zamišljeno sem stopal mimo in se nisem menil za nikogar, zakaj ugotovil sem: toliko moram dati za stanovanje, toliko na račun dolga, toliko trgovcu s špecerijo, da, saj niti dovolj ne bom imel.

Grem, grem. Še ne ozrem se ne, mimo lepe palače. Naravnost po trotuarju so me nesle noge, moj duh pa je bil zavrt v aritmetiko plače privatnega nameščenca. Gotovo bi tako prišel naravnost v umazano reko, ki teče skozi mesto, če bi sploh mogel dalje, zakaj tik pred palačo sem se moral ustaviti. Gruha ljudi, razburjena, tresoča se jeze, tri, štiri ženske so se celo jokale, kaj neki le pomenja to? Marsikaj hudega smo ljudje doživeli zadnjih šestnajst let, odkar je prvič bil sprožen strel na fronti, jokati pa sem od tedaj videl le malo ljudi. Navadili smo se, da kadar nam je najbolj hudo, da se zaklenemo kamorkoli, če se sploh imamo kam, potem pa možje kolnemo — kar je seveda čisto odveč — in prodajamo togoto, ženske pa jokajo. Le v javnosti, le tam, kjer te lahko vidi časopisni poročevalec ali tvoj upnik, le tam se delamo ravnodušne.

Kaj je torej premotilo te srdite moške in te ženske, da ne morejo zatajiti svojih čustev? Kaj je mar prišel slovit filmski igralec in izjavil, da ne sprejme svojega obožjujočega občinstva?

Ah ne! Sam gospod Mošnja je prišel v Slovenijo. Povprašal sem in povedal so mi, zakaj je ta gospod Mošnja tako globoko segel tem ljudem v srce. Gospod Mošnja ima tu nekaj okoli trideset hiš. Sim jih zase ne potrebuje toliko, ampak gosti potrebuje njegovih hiš. Pa je gospod Mošnja povpel poslal pisemke svojim gostem, da jim dovolj ob tem in tem času slavnostno avdijenco. Vsakemu posebej. Najemniki so res prihajali s strahom, z grozo so odhajali.

Gospod Mošnja je govoril vsakomur takole približno:

»Ljubi najemnik! Čedno stanovanje imaš, kaj ne? V moji hiši, kaj ne? Malo v podstrešju je, na svezem zraku, kaj ne? Do novembra si plačeval 600 Din, do sedaj 900, od sedaj boš 1200 Din.«

»Usmiljenje, gospod Mošnja! Upokojenec sem! Moja družina! Še devet sto komaj zmorem.«

»Pa stori, kakor hočeš! Imam že drugega za tvoje stanovanje!«

Pride drugi.

»Z novembrom sem ti zvišal najemnino od tri sto na štiri sto dinarjev. Zdaj bi ti jo moral za tvojo krasno kuhinjo in sobo povišati na tisoč. Sem pa dober in ti jo samo na pet sto!«

»Gospod Mošnja! Ne bom plačal niti tisoč, niti pet sto, ampak samo štiri sto, kot dosedaj!«

»Pa ven!«

»Bolno ženo imam doma. Ne bom šel ven. Raje vas...«

»Pojdi, plačaj boš štiri sto!«

Ta je menda edini, ki gospod Mošnja tokrat ni več silil vanj.

Pride državni uradnik. Čez četrt ure odide. Pred palačo ga obsujejo gosti: »Koliko ti je znižal?«

»Od devet sto na tisoč dve sto! Pustite me na miru, če ne, ne vem, kaj bo...«

Pride ženica. »Od štiri sto na šest sto! Le to dahne od sebe in že bruhne v jok.

Tako prihajajo, odhajajo, se zbirajo pred palačo, v palači, po hodnikih. Razburjenje raste, jok se veča, jeza moških prekipeva. Vsa med njimi ima obraz, kakor da ga davijo nevidne roke.

Še je bil morda kdo visok, zravn, ki je šel notri. Ven pride vsakdo zlomljen, vsakdo, kakor da mu je padla vsa gora tega težkega, mučnega življenja na hrbet.

Gospod Mošnja pa sedi v naslanjaču, občuduje rezbarije na pohištju in krasen razgled skozi

Samo z ostrimi, zanesljivimi britvicami se boste brezhibno brili.

Britvice Gillette se najbolj dokazajo najpopolnejšega načina predelave jekla. Založite se pravočasno z njimi!

Gillette

okno. Miren je ves, niti gane se ne. Tako zelo je miren, da se celo v njem prav nič ne zgane.

Gospod urednik. Takole piše moj dnevnik. Lahko priobčite za listek. Sem pisal z občutkom in resničnim doživljanjem, kakor zahtevata resničnost življenja in sodobna umetnost naše visoke kulture.

Požar pri Celju

Celje, 30. januarja.

Po železniškem telefonu je bilo v sredo dne 29. t. m. ob četrti na 9 zvečer obveščeno celjsko gasilno društvo, da je v Tremeljih pri Celju izbruhnil požar, in sicer, da gori neki kozolec, da pa plameni ogrožajo sosednja poslopja. Tri minute po alarmu je službujoči vod že oddrčal proti Tremeljem. Gasilci so tam našli v plamenih kozolec posestnika p. d. Ceceljna. Iz dveh cevi je kmalu začela v pogorišče brizgati voda in v najkrajšem času je bila vsaka nevarnost za sosednja poslopja odstranjena. Ob tri četrti na 11 ponoči so se gasilci zopet vrnili v mesto. To je bil tekem meseca januarja že četrti požarni alarm, ki se ga je udeležilo marljivo moštvo celjskih gasilcev. Zanimivo je, da alarma gasilcev nikdo niti opazil ni. Ta mir gre na račun izvrstno urejenih alarmnih signalov, pa tudi discipline moštva.

Nova hiša se zrušila

M. Sobota, 29. januarja.

Včeraj se je zgodila v Rakičanu nesreča, ki je povzročila vsled nenavadnih okolščin takoj v vasi kakor tudi v Soboti pravo senzacijo. V občinski hiši se je podrl strop. Nekoliko je bil strop že prej razpokan, toda tega, da bi se podrl, ni nikdo pričakoval, ker je bila hiša šele pred lanskim zidana. Velika teža je v hiši uničila vse predmete: mize, stole in drugo pohištvo. Sreča v nesreči je bila, da v trenutku nesreče ni bilo nikogar v hiši, drugače bi bila katastrofa velika.

Ne mučite svojih otrok z riblim oltem. pravi vsak, ki je poskusil izredno prijeten preparat

JEMALT

ki je pripravljen iz ribjega olja. Dobiva se v vseh lekarnah.

Ali šola preveč zahteva od otrok?

16.

V osnovni šoli se mnogo uči. Učitelj bi moral delati na to, da se učenec največ nauči v šoli, zlasti na delu, kjer morajo otroci že marsikaj doma pomagati, nekateri so tudi od šole zelo oddaljeni. Pa kaj zapazimo? Enkrat ima učenec v kakem predmetu prav dobro, v drugo pa že nezadostno v istem predmetu. Kakšna spretnost in zmožnost učiteljeva? Še manj so navadni učitelji po svoji izobrazbi sposobni za okrajne šolske nadzornike. Vzgoja je pa še slabša. V neki župniji govorijo otroci: »Ko bi naš učitelj šel vsaj tolikokrat k sv. maši ob nedeljah in praznikih, kakor gremo mi k spovedi.« Tak način ni vzgojen.

V humanistični gimnaziji so glavni predmeti latinščina, grščina in matematika. Če učenec obvlada te predmete, je dovolj zrel. Drugi predmeti mu ne bodo delali težav. Pa kaj, ko vsak profesor išče s svojim predmetom. Ko bi v enem razredu imel vse predmete isti profesor, bi bil bolj obziren. Nekateri profesorji delajo učenecem težave s tem, da se ne drže učne knjige. Dobra učna knjiga je silno važna reč. Učenec večkrat kaj pozabi, treba je knjigo v roko vzeti ter dotično snov ponoviti. Pa kako bo to storil, če se profesor pri razlagi ne drži učne knjige, ampak razlaga po drugih, učenecem neznanih virih. Učenci so primorani za profesorjem pisati. S tem se pa učna knjiga zapostavlja, učenecem se jemlje zanimanje za učno knjigo in za predmet sam. Pisanje je večkrat pomankljivo, se lahko izgubi ali se pa sploh ne piše. Učenec se tudi lahko izgovarja, da tega ni v knjigi. Za učenca je namreč že veliko, če zna dotično stvarno v knjigi poiskati. Če učenec pozabi konstrukcijo tega ali onega stavka, mora dotični odstavek ponoviti. Kdor pa zna urno najti v slovnici dotični oddelek, o tem se lahko reče, da še dovolj dobro zna latinsko. Če pa n. pr. učenec išče namenilne stavke pri vprašalnih, nima mnogo pojma o latinščini. Že iz tega sledi, kako potrebna je učna knjiga. Seveda mora biti učna snov v knjigi pravilno razdeljena in jasno razlo-

žena. Nepravilnost in nejasnost bega učenca. Ko sem pregledaval latinsko slovnico iz novejših časov pri podredu, sem opazil, da ni prave zveze. Vsled nepravilne razdelitve podrednih stavkov je nejasna tudi razlaga.

V humanistični gimnaziji naj bi se bolj učila lat. in grška slovnica vsa leta. Od ure do ure naj se dajo učenecem razni oddelki iz slovnice ponavljati tudi v sedmem in osmem razredu, posebno pred vsako pismeno nalogo, ki se naj potem usmeri po dotični tvari. Pri ustnem izpraševanju naj se zahteva prepracija, iz besed napravljajo stavki, katere naj prestavi sedaj ta, sedaj oni učenec, da deluje vsa šola, ne samo vprašani učenec. Tako se učenci vadijo v klasičnih jezikih. Pa tudi grščina je potrebna, ker je podlaga latinski kulturi. Z grščino gre paralelno staroslovenščina, ki je pa podlaga slovanskim jezikom. Torej ravno preveč se ne zahteva, ampak slabih uspehov so krivi vsi profesorji, če so slabi šolniki, večkrat pa učenci, če so zabiti, leni in neradni, včasih tudi knjige, če so nejasne. Te tri faktorje je treba spraviti med seboj v lepo harmonijo, pa bodo pri manjšem trudu boljši uspehi.

Velika skrivnost

je znana dr. M. Opekova knjiga, ki jo zlasti radi kupujejo ženi in neveste in tisti, ki hočejo mladoporočence razveseliti z lepim in koristnim darilom. Knjiga vsebuje 17 govorov o zakonu, in mislimo, da pravičniju nujno opozarjamo nanjo vse zakonce in one, ki se že bližajo poročnemu oltarju — S to priliko pa ponovno priporočamo tudi vse druge dr. Opekove knjige govorov. Dostaj jih je izšlo sedemnajst, in kdor naroči vse, mu damo 10% popusta, tako da dobi celo dosedanja zbirko (brošuro) za Din 290.—.

Prodajalna k. I. D. - B. Ničmanova v Ljubljani

Koledar

Petek, 31. januarja: Peter Nol., spoznavavec; Marcela, vdova. Dan je v tem mesecu zrastle za 1 uro in 1 minuto in je danes dolg 9 ur 26 minut.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl g. dr. Francu Logarju 2-letni sinček Janeček.

† V Dravskovcu pri St. Jerneju je umrla gospa Josipina Trenz, vdova dvornega svetnika. Pogreb bo danes popoldne v St. Jerneju.

Mala kronika

★ Poslovanje pri carinarnicah Od 1. februarja t. l. poslujejo carinarnice vsakodnevno od 8 do 12 in od 14 do 17 popoldan.

★ 468 poneverb. Ta žalosten rekord ima bivši mestni uradnik Sievan Dinulović v Skopju. Te dni se je pričela proti njemu razprava, v kateri se bo moral zagovarjati zaradi 468 poneverb. Ker je obtežen material tak o groben, bo trajala razprava najmanj deset dni.

★ Pijanci povzročili tramvajsko nesrečo. Veliko nesrečo bi povzročili kmalu te dni trije pijanci. Blizu jezera Palča je skočil s tira tramvaj, k sreči pa ni bilo človeških žrtev, temveč je bil pokvarjen le voz. Policija je uveljavila preiskavo in aretirala tri mladeniče. Povedali so, da so bili pijani in se pogovarjali, da se nikoli niso videli tramvajске nesreče. Nanesli so na tir kup kamenja, nato pa oddale gledali, kaj se bo zgodilo. Tramvaj je res privozil in se prevrnil. Sreča je bila, da se je hotel tramvaj ravno ustaviti in je zato vozil počasi, sicer bi se gotovo ponesrežil kak potnik, katerih je bil tramvaj poln. Vsi trije objestneži so bili izročeni sodišču.

★ Velik morilski proces v Pirotu. Pred dobrim pol letom ja vzbudil grozen zločin, ki je bil odkrit v Pirotu, po vsej državi veliko senzacijo. Na bregu reke Nišave, ki teče skozi Piroto, so našli v vrečo zašito in razsekano truplo neznanega človeka, ki je bilo brez glave. Drugega dne so našli še glavo in so tako ugotovili, da je umorjenec Jaja Naviz, trgovec s preprogami iz Prištine. Policija je po natančnem poizvedovanju ugotovila, da so Jajo Naviza umorili albanski izdelovalci pišave bosa Sadik Ramadan ter Tajif in Ramil Sučirovič. Na policiji so vsi trije priznali svojo skrivnato, na sodišču pa je Sadik vse prekalal, trdeč, da mu je polica izsilila priznanje. Ali njegova skrivna Tajif in Ramil sta povedala, da so Jajo izvalili k sebi, misleč, da ima s seboj 100.000 Din, katerih so se hoteli polastiti in pobegniti nato v Albanijo. Tajif je stražil pred hišo, Sadik pa je v hiši ubil Jajo. Nato so poskušali za seboj izbristati sredi in so odstranili truplo. Razprava proti vsem trem osumljenecem še traja.

★ Samomor v Ptuj. Hinko P. je služil pri Oblastnem odboru, potem pri okr. zastopu, sedaj pa pri cestnem odboru in kot cestni nadzornik je imel posla tudi z uradnim denarjem. Zašel je v dolgove, živel je radi nizke plače v skrajno slabih gnotnih razmerah, katere so ga prisilile, da si je izposodil nekaj uradnega denarja. Na nesrečo se je 28. t. m. dopoldne vršila revizija, pri kateri je revizor ugotovil primanjkljaj in P. ukazal, da založi odvzeti denar do 15., česar pa odločno ni mogel storiti. Po tej ugotovitvi je P. nedodoma odpotoval iz Ptuja, ne da bi koga o tem obvestil. Zvečer je prispela v Ptuj vest, da se je vrnil ob pol 3 pop. v bližini Pragerskega na progi proti Ptuj po vlak. Mož se je šele pred kratkim poročil in zapuščo ženo in enega otroka.

★ Karlovski kolodvor se bo razširil. Glavno ravnateljstvo državnih železnic je odobrilo razširjenje železniške postaje v Karlovcu in se vrši že dne 6. februarja komisionalen ogled. Razširjeni kolodvor dobi poseben kolodvor za ranžiranje na osem tirov. Število tirov na postaji pa se bo povečalo za dva.

★ Arhitektonski natečaj v Novem Sadu. Koncem novembra lanskega leta je »A. D. za gradbo hiš« v Novem Sadu razpisala natečaj za idejne skice za trgovsko in stanovanjsko hišo. Ziri je imela seje od 20. do 22. t. m. in je sklenila tole: Prva nagrada se ne prizna nikomur. Zneska za prvo in drugo nagrado sta razdeljena v dva enaka dela po 12.500 Din in priznana ing. Oskarju Paquorju in Lazarju Dundjerskemu, katerih dela so priznana za enako dobra. Tretje nagrade ni dobil nihče, pač pa je bil znesek povišan od 5000 na 7000 Din in razdeljen na dva enaka dela, ki sta bila priznana stavbeniku M. Plovu v Novem Sadu in arh. Milovanu Kovačeviću v Novem Sadu. Pro-

A. Daudet:

Kako sem potoval v copatah

Ce bi živel tako dolgo kot moj ujec Janez Krstnik, ki mora biti danes star že kakor kakšen starodaven kruhovec (tropsko drevo) sredi Afrike, nikdar ne bom pozabil, kako sem prvič potoval v Pariz v vagonu tretjega razreda.

Bilo je zadnje dni februarja in mraz še zmerom precej oster. Vozili smo se mimo golih gričev, poplavljenih ravnin in mimo dolgih vrst mrtvih vinogradov. Pod sivim nebom, izpod katerega se je zdaj pa zdaj usul droban sneg, je zavijal tanek veter. V vlaku so sedeli pijani mornarji, ki so prepevali, košati kmetje, ki so spali z odprtimi usti ko mrtve ribe, drobne stare ženske v zmečkanih klobukih, otroci in pestunje in bolhe, kratka vsa navlaka, ki se natepe v vagonu za reveže, da je prav pošteno zaudarjalo po tobaku in po žganju, po mesenih in po strohnih slami. Še danes se mi zdi, kot bi bil živ.

Ko sem stopil v vagon, sem si izbral kotiček pri oknu, da bi lahko gledal na nebo; toda komaj smo prevozili nekaj kilometrov od postaje, me je že odrinil s sedeža neki vojaški bolničar, čes, da bi rad sedel obrnjen proti svoji ženi. Bil sem seveda preboječ, da bi se začel pravdati, in tako sem se moral nad dvesto kilometrov voziti sredi med tem zavajalnim prostokom, ki je dišal po lanenem semenu, in nekim višjim bobnarjem iz Sampanje, ki je ves čas smrčal na moji rami.

Vožnja je trajala dva dni. Ta dva dni sem prebil na istem prostoru kot pribit sredi dveh sodov, da niti glave nisem mogel obrniti. Še ust si nisem upal odpreti! Ker nisem imel ne denarja ne brašna, vso pot nisem prav ničesar zavžil. Precej dolgo je bilo dva dni brez vsake jedi — Sicer sem imel še novce za štirideset sousov, a sem ga

Začnite pri kavi...

Ce hočete svoj način življenja kakor tudi Vaše rodline, v zdravstvenem pogledu pravilno usmeriti. Pri kavi Hag Vam je napredek najlažji. Kofein je nearomatična snov brez duha in okusa, škodljiva: srcu, živcem in ledvicam. Pri kavi Hag, pravi, fini zrnati kavi so te neprijetne posledice radikalno odstranjene. Ker se kava Hag sama po sebi kot kvaliteta oceni, s tem popolno ustreza zahtevi: da varuje zdravje in povečuje veselje do življenja.

K A V A H A G

jekti pod gesli »Kulturheim«, »Ovo« in »Staklena kula« so dobili priznanje komisije.

★ Otvoritev telefonskega prometa Čakovec—Svica. Po ministrski odredbi je bil dne 16. t. m. odprt telefonski promet med telefonsko centralo v Čakovcu in vsemi kraji v Svici. Pristojbina za navadni pogovor do 3 minut je v vseh relacijah 6.85 zl. fr. ali Din 75.35, za nujne pogovore je pristojbina trikratna, za silno nujne pogovore pa desetkratna. Za pozivnice je pristojbina enaka eni tretjini pristojbine navadnega pogovora.

★ Dr. Vladimir Kreč nas prosi, da objavimo, da je on zagovarjal Francea Kraljica, ki je bil oproščen.

★ Davčna prijava dohodka, ki je zavezan davku od podjetij, obratov in samostalnih poklicev (pridobitina) se mora vložiti do 5. februarja. Tozadevna tiskovina se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani in stane Din 1.—.

★ Gospodinjstvo s. Lidvine Purgaj je knjiga, ki po svoji praktičnosti in vsestranosti prekaša najboljša dela te vrste. Ni opravila, katerega mora znati gospodinja, da ga ne bi ta učenik gospodinjstva navajal. Dodano je zdravstvo od sirokovnjaka Dolšaka. (Cena broš. Din 40.—, vez. Din 60.—.)

★ Metodična razstava francoskega dela. Med vsemi velesejmi v Evropi je gotovo najbolj metodično urejen vzorčni velesej v Lyonu, ki ima to

prednost, da v posebno konstruirani ogromni palači, največji na svetu, združuje vse panoge industrije. Največji del razstave bi zavzel oddelek, stroji, motorji, orodje, železnina, kurjawa, elektrika in kemija. Nadalje bodo zavzele na velesejmu od 3. do 16. marca velike dimenzije: konfekcija, pohištvo, avtomobili, ki bodo razstavljeni čez vso, nad 600 m dolgo centralno vežo v preko 300 oddelkih. Posebno pa treba opozarjati na kmetijski teden, ki bo prirejen v času od 11. do 16. marca.

★ Gospodnje Vaše perilo pera, posuši, munga ali lika tovarna Jos Reich

★ Opozorjamo, da se vrši od 27. januarja do 10. februarja inventurna prodaja ob običajnih cen s 15 odstotki popusta. P. Magdič, Aleksandrova 1.

VAHOD živčni glavobol, migreno prczene
NOSAL - BAHOVEC
v lekarnah Din 10.—. NOSAL je popolnoma neškodljiv, ker se ne uživa, temveč noslja (snoja). NOSAL Vas obvaruje gripe. — Kupite NOSAL tako. Proizvajalca: Apoteka BAHOVEC, Ljubljana.

Odkrita „tobačna tovarna“ na Viču

Odkrite tatvine v ljubljanski tobačni tovarni

Ljubljana, 30. januarja.

O veliki aferi z ukradenim tobakom iz tobačne tovarne, ki je bila te dni odkrita in pojasnjena, je bila policijska preiskava sedaj zaključena. S poročilom o tej aferi smo morali v interesu preiskave počakati in ga približujemo šele sedaj.

Ze prva leta po vojni so v tobačni tovarni odkrili večje tatvine tobaka. Tedaj so kradli posamezni delavci na ta način, da so metali tobak ponoči preko zidu. Poostreana kontrola v tovarni je za dolga leta vse take tatvine onemogočila. Sedaj pa se je nekaterim zopet posrečilo, dasi le za malo časa, posneti ta vzgled pred leti.

Tatvine tobaka so v tobačni tovarni odkrili že decembra in v začetku januarja. O tatvini smo že poročali. Oblasti so pričele sumiti, da gre ukradeni tobak na deželo in so zato povečale svojo pozornost.

V nedeljo, 26. t. m., dopoldne so ustavili finančni stražniki na Dobrovi nekega moškega, pri katerem so našli nekaj tobaka. Možakar je bil delavec tobačne tovarne A. L. Tobak, ki ga je prodajal, je bil navaden, zelo preprosto zrezan tobak. Mož je bil prepeljan v Ljubljano, kjer ga je zadržala policija. Po kratkem oklevanju je priznal, da je kradel tobak v tobačni tovarni v družbi s dveh delavcev tobačne tovarne M. K. in P. Z. Na predvečer 1. decembra se je L. skril po končanem delu v klet tobačne tovarne. Ponoči se je iz kleti splazil v skladišče in pometal nato preko severnega zidu proti progi pel bal tobaka v listju. Te sta M. K. in P. Z., ki sta že čakala, odpeljala na dom nekega posestnika na Viču.

Ze poprej, jeseni, pa so vsi trije delavci našli v tobačni tovarni star stroj za rezanje tobaka. Stroj

so skril v smeti in ga je A. Z. odpeljal nato na svoj dom.

Zvečer, v prostem času, pa so se spravili na delo. S starim strojem so rezali tobak, ga razdelili na tri dele ter ga nosili na deželo na prodaj. Kmalu pa so spoznali, da se ta nespretno zrezani tobak ne prodaja dobro. Sklenili so, da bodo odslej kradli tobak za zvečenje. Zopet se je L. proti koncu decembra skril v klet tobačne tovarne in nato ponoči na enak način, kakor prej, pometal šest vreč tobaka za zvečenje preko zidu. Tega ni bilo treba več rezati, temveč so prodajali v celih klobasah. L. je hodil po deželi, navidezno kot agent z gramofoni, v resnici pa je prodajal ukradeni tobak. Ta je šel bolj v denar kot prvi.

Tobak so kupovali delavci, kmetje, v večjih množinah pa trafikanti. Ti bodo seveda izgubili koncesije. Pri hišnih preiskavah je policija dobila pri nekemu v Vnanjih goricah 2 vreči tobaka za zvečenje. Mož je ravno prošil za trafikantsko koncesijo in je seveda potreboval tobak. Tako pa ne bo nič ne s koncesijo, ne s tobakom, pač pa bo sledila obšutna kazen in globa. Pri drugem na Viču je policija dobila celo vrečo zvečilnega tobaka.

Policija je dosedaj aretirala vsega skupaj deset oseb radi te aferi. Deloma so med njimi skrivni tatvine, deloma kupci ukradenega tobaka. Skupna škoda, ki jo je imela tobačna tovarna, je znašala približno 30.000 Din in je še skoro vsa poravnana. Pri L. posestniku na Viču so zaplenili tudi večjo množino ukradenega tobaka in pa seveda stroj za rezanje.

Mnogo večje pa bodo še globe, tako, da bodo nekateri še bridko obžalovali svojo pohlepnost, ker so hoteli kupiti za nekaj dinarjev cenejši tobak.

pri vsakih vratih in klical: »Pa-a-riz! Pa-a-riz! Listke! Nehote me je prešinila grozeča misel: pred nečem strašnim, pred Parizom!

Oh, ti ogromno, neusmiljeno mesto, kako po pravici sem se te bal!

Cez pet minut smo vstopili na kolodvor. Jakob me je čakal že celo uro. Bil je precej visoke postave in nekoliko sklonjen, pa sem ga že od daleč ugledal, ko mi je s svojimi dolginimi preklastimi rokami mahal izza pregraje. Takoj sem bil pri njem

»Jaka! Moj bratle!

»Oj, dragi bratec!

Tesno sva se objela in tudi najini duši sta se privili druga k drugi. Le prežal, da niso kolodvor prav nič pripravljeni za objemanje. So tu razne sobe za blago, a ni sobe, kjer bi človek človeku razkrl svoje srce in mu razodel svojo dušo. Od vseh strani so naju suvali in nama gazili po nogah.

»Naprej! Naprej!« so nama klicali mitničarji.

Jakob mi je pošepetal: »Kar pojdiva! Bom

že jutri poslal po tvoj koveček! Prišla sva se pod pazduho in lahka kot najini denarnici krenila proti Latinski četrti, kjer stanujejo študentje.

Pozneje sem si večkrat skušal natančno predočiti prve utise, katere je to noč Pariz napravil name; toda vsak predmet in vsak človek, ko ga vidiš privrkat, ima na sebi nekaj posebnega, česar ne boš opazil nikoli več. In res si nikdar več nisem mogel predočiti onega Pariza, kakršnega sem doživel ob svojem prihodu. Zdi se mi kot mesto, skozi katero sem šel meglenega dne še kot otrok pred davnim časom in kamor se od takrat nisem več vrnil.

Spominjani se lesenega mostu, ki je držal preko velike črne reke, in puste obale, ob kateri je bil ograjen velikanski vrt. Za trenutek sva se ustavila ob tem vrtu. Skozi mrežasto železno ograjo je bilo videti vse polno kolib, gredic, ribnikov in od ivja lesketajčih se dreves.

»To je botanični vrt!« mi je povedal Jakob.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Cvrček za pečjo. Red E.

Opera: Zaprtio.

Union: Literaren večer Prošvetne zveze: nastopijo književniki: Fr. S. Finžgar, Kmetova, dr. Josip Pogačnik.

Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1 in Mr. Bohinec ded., Rimska c. 24.

*

© XV. prosvetni večer se vrši drevi ob 8 v verandni dvorani hotela Union. Na sporedu so recitalije pisatelja Fr. S. Finžgarja, pisateljice M. Kmetove in mladega pesnika dr. J. Pogačnika. Dela omenjenih pisateljev so znana naši široki javnosti. Manj znane pa so osebnosti naših literatov. Naravnost užitek je poslušati pisatelja Finžgarja, kadar kot zvon zadoni njegov glas, kadar kot kladivo poudarja besede. Prav ta lastnost ga nam pokaže kot preroka narodovega. Vse drugače potem tudi čitamo njegova dela in cenimo njegove junake. P. t. občinstvo se ponovno vabi, da se tega literarnega večera v obilnem številu udeleži. Predprodaja vstopnic v pisarni Prošvetne zveze, sedeži 3 Din, stojišča 2 Din.

© Koncerta Pavla Robesona ne bo. Iz Turina je došlo obvestilo, da je koncertni pevec Pavel Robeson precej težko oboliel in ni pričakovati, da bi v prihodnjih tednih izvršil napovedane koncerte. Vsi tedni odpade koncert v Ljubljani. — Kupljene vstopnice naj se vrnejo Matični knjigarni, kjer se dobi tudi povrnen znesek za prodano vstopnico.

© Gledališka predstava v Rokodelskem domu v Ljubljani. V nedeljo dne 2. februarja bo uprizorilo kat. društvo rokodelskih pomočnikov priljubljeno vrlizabavno Nestroyev burko s petjem: »Utopljenec«. Pričetek predstave je ob 7 zvečer. Vstopnice se dobivajo v predprodaji v Rokodelskem domu v soboto od 6—8 zvečer in v nedeljo od 10 do 12 dopoldne. Priporočamo, da si občinstvo oskrbi vstopnice že v predprodaji.

© »Československá Obec v Ljubljani.« V nedeljo, 2. februarja t. l. ob 16. v Narodnem domu »Krojač, čevljar in Gasperček«.

© Vreme v Ljubljani. Vkljub temu, da je ščinkovec letos že zapel, se je vreme obrnilo bolj na zimsko stran. Temperatura je padla včeraj na plus 1.6 stopinj Celz. do plus 3.4 stopinj Celz. Barometer je kazal 754. Ves dan je snežilo in deževalo. Malo burje, pa je bilo takoj hladneje.

© O nesreči pri polnjenju baterij smo prejeli naslednje pojasnilo: V delavnici, kjer se je pripetila nesreča, se nahaja kotliček za segrevanje smole, ki ima na spodnjem delu pipo za odtok smole. Poškodovanka je bila zaposlena v bližnji kotlička pri razdiranju starih pokvarjenih baterij. Ko je bila poklicana k drugemu delu, je vstala s sedeža in hotela oditi proti izhodu. Mimogrede je pa sunila z nogo v pipo kotlička, katere se je odprla in se ji je vroča smola zlila po nogah. Pipa pri kotličku je bila popolnoma v redu in poškodovanka ni imela posla s smolo.

© Usmilite se nas! Od topničarske vojašnice nam poročajo: Blagor jim, ki stanujejo sedaj v sredini mesta. Toliko se piše po dnevnih ok o lepševanju mesta in to samo o parkih, predelavah raznih stavb, tlakovanju ulic in cest, na Dunajsko cesto se pa nihče ne spomni, pa vendar vsak pešec ve, da je Dunajska cesta s hodnikom vred pod vsako kritiko. Prav vsako leto prosijo prebivalci tega okolja, da bi se hodnika posula z gramozom. Posujeta se, toda šele spomladi, ko je že vse suho. Tudi ceste okrog mestnih »vil« za ert vojašnico so zares take kakor na frontah. Cele strelne jarko in raznovrstne jame imamo, radi katerih moro človek kupiti žepno svetilko, da sploh more naprej, ker je razsvetljava tako urejena, da se luči prižgo, ko je že skoro pol-druugo uro dan, ugasnejo pa zjutraj, ko je še celo uro tema. Pridite in pogledajte! Pogledajte tudi naše malečke, ki hodijo v šolo, kakšni pridejo domov — do vratu umazani od blata, čevljev pa sploh ni videti, da jih imajo. Prosimo, da se nas vendar kdo usmili in hodnika posuje z debelim in drobnim gramozom. Dozdaj so posuta samo s peskom, ki dela samo blato, in še kakšno! Človeka je že sram, ko hodi tod in posluša raznovrstno kritiko, preklinjanje in zabavljanje mimoidočih pešcev, da se Bogu smili. Gramoz je veliko in sveta tudi, da se jarki in jame lahko zasujejo. — Eden v imenu mnogih.

*

Družabni klub v Ljubljani priredi v soboto dne 1. februarja t. l. v veliki dvorani hotela Union svoj vsako leto običajen družabni večer. Začetek ob pol 21. Vabimo vse p. n. člane in po njih vpeljane goste. — Odbor.

Notri je vse polno belih medvedov, levov, udavov, povodnih konj in vsakršnih zveri.

Pa je res imelo vse nekam precej divji obraz in zdaj pa zdaj je zadonel iz teme oster klik ali hripavo rjovenje. Stisnil sem se k bratu in debelo gledal skozi omrežje. Z enakim strahom sem se oziral na ta skrivnostni vrt kakor na nepoznani Pariz, kamor sem prihajal ponoči, in zdelo se mi je, da sem se izkrcal v veliki temni jami, polni divjih zverin, ki bodo zdaj zdaj planile name. Sam Bog, da nisem bil sam in da je bil z mano Jaka, ki bi me branil, če bi bilo treba. Ah, Jaka, Jaka, zakaj nisi bil vedno z mano?

Potem sva hodila in hodila po neskončno dolgih temnih ulicah. Nenadoma se Jakob ustavi na majhnem trgu pred neko cerkvijo.

»Zdaj sva pred cerkvijo svetlega Germana. Tu zgoraj je najino stanovanje.«

»Kako, Jaka? Iz zvoniku?«

»Da, v samem zvoniku! Vsaj lahko zmerom na uro gledaš!«

Jakob je nekoliko pretiraval. Stanoval je v hiši poleg cerkve v majhni podstrešni sobici v petem ali šestem nadstropju, tako da se je okuc njegove sobice odpiralo proti zvoniku svetlega Germana vprav v višini kazalec.

Ko sva stopila v sobico, sem veselo vzkliknil.

»Ogenj! Zivjote! Urno sem bil pri pečici in nesel noge nad plamen, da bi si bil kmalu še copate zažgal. Šele sedaj je Jakob opazil mojo nenavadno obutev, ki se ji ni mogel dovolj nasmejati.

»Dragi moj!« mi je rekel, »koliko slavnih mož je prišlo v Pariz v copkah in so na to ponosni! Ti pa lahko rečeš, da si prišel v copatah, kar je še večja posebnost. Zdaj pa copate kar lepo sezuj in načniva pastoto!«

Po teh besedah je dobri Jaka porinil k oguzi majhno mizico, ki je obložena z jedli čakala v kotu.

(iz francoščine: Zdolanji.)

Glasovalna pravica v zadrugah

Danes prinašamo drugi del članka g. Antona Krajca iz jubilejne številke »Narodnega gospodarja« o pluralni glasovalni pravici na občinah zborih zadrug.

O zadrugah »principih« bi se dalo marsikaj povedati. Schulze-Delitsch je smatral kot edino umestno neomejeno zavezo zadrugnikov za zadrugine obveznosti. To naziranje so srdito branili on in njegovi številni pristaši. Kdor ni odobral neomejene zaveze, je grešil proti namišljenim zadrugnim »principom«. Toda praksa je nasproti tej teoriji pokazala, da so prav tako močnejše zadrugine z omejeno zavezo. Reiffenisen je bil mnenja, da zadrugine lahko shajajo tudi brez članskih deležev, njegovi nasprotniki pa so ostro pobijali pravilnost tega načela.

Ali moramo v teh in mnogih drugih slučajih govoriti o kršenju kakih principov? Po mojem prepričanju ne, nočem pa tega naziranja nikomur vsiljevati. Ravno tako malo pa se more trditi, da bi pluralna glasovalna pravica bila kak naglavni greh proti osnovnim načelom zadrugništva.

Ekonomsko življenje se ne da regulirati po kakih doktrinskih teorijah. Kar se v praksi pokaže kot uporabljivo, to naj obvelja in to naj vpoštevata tudi zakon. Vsako siljenje, reglementiranje je škodljivo.

Po mojem mišljenju je načrt novega zadrugnega zakona v vprašanju glasovalne pravice srečno formuliran. V tem oziru pušča zadrugam nedotaknjeno njihovo avtonomijo. Zadrugniki sami naj odločajo, ali imej vsak član le en glas na občnem zboru ali jih ima lahko tudi več.

Prigovarjanje, da postanejo zadrugne potem kapitalistična podjetja, je povsem neosnovano. — Naš načrt je nekapitalistični ustroj zadrug markantno izrazil takoj v prvem členu, kjer je odredeno, da se v zadrugi poslovni višek ali sploh ne deli ali pa le sorazmerno z vrednostjo prometa članov z zadrugo. S tem je na evidenten način potegnjena meja med zadrugami in kapitalističnimi podjetji.

So razlogi, ki govorijo proti uvedbi pluralne glasovalne pravice, so pa tudi razlogi, ki govorijo za njo. Jemati je treba tu v obzir, da se ne dela zakon samo za eno ali za nekoliko vrst zadrug, ampak za vse zadrugne. Dalje je vzeti v poštev različnost zgodovinskega razvoja v posameznih pokrajinah.

Zadrugne oblike so dandanes tudi pri nas zelo pestre in raznolike. Jasno je, da ob toliki raznolikosti zadrugnih organizmov nimajo vsi enakih potreb glede osnovne in obratne glavnice.

In ravno vprašanje lastnega premoženja je za nekatere zadrugne življenjskega pomena. Žitne, stavbinske in večina produktivnih zadrug potrebuje razmeroma mnogo lastnih sredstev, ki jih je treba zbrati v obliki deležev. Tisti, od katerega se zahteva po več deležev, mora prevzeti za zadrugo tudi večje jamstvo. Riziko člana, ki je plačal več deležev, je torej večji nego onega člana, ki je vplačal samo en delež. Zadrugnik z več deleži je torej na usodi zadrugne bolj zainteresiran in mu ne more biti egalno, v kakšnih rokah se nahaja uprava zadrugne. Če se zahtevajo od njega večje dolžnosti, se mu morajo ekvivalentno dovoliti tudi večje pravice. Ako se mu odreče večji upliv, bo posledica ta, da ne bo hotel plačati več deležev ali da bo ostal izven zadrugne, ki na ta način ne bo prišla do zadostnega lastnega premoženja. Zaradi tega bi se udeležilo pripetiti, da taka zadruga ne bo uspevala.

V vseh prečasnih krajih — ne samo v Sloveniji — je bila dosedaj dopustna pluralna glasovalna pravica zadrugnikov. Te možnosti so se nekatere zadrugne posluževale. Če bi se sedaj naknadno uzakonila odredba, da more vsak član imeti samo po en delež, bi brez dvoma številni člani iz takih zadrug izstopili, oziroma bi pobrali iz njih vse svoje deleže razen enega. Za mnoge zadrugne bi bil to hud udarec, mogoče celo njihov pogin. Takih posledic si pa zakonodajec gotovo ne more želel.

Tudi se ne sme prezreti okolnost, da je za mnoge zadrugne potrebno, da se vodijo do izvestne meje v nekom konservativnem duhu in da se v njihovem vodstvu očuva neka kontinuiteta. Zlasti pri temperamentu našega naroda je dostikrat potrebno. Nastopi ti kak demagoj in ljudje drve za njim brez pravega predznanja, izkušene in poštene voditelje puste na cedilu. Ozlovoljeni se le-ti potegnijo v ozadje, nastopi novo vodstvo in uspeh? Likvidacija, doplačevanje, razočaranje! — Dostikrat bi mogla manjšina, ki bi tvorila slučajno na občnem zboru večino, potegniti vodstvo zadrugne nase in tako dati povod za škodljive notranje razprtije, za nezaupanje v upravo, za izstop večjega števila zadrugnikov in za oslabeitev zadrugne pozicije.

Vsakdo, ki je imel praktično opraviti z zadrugništvom in ima nekoliko več vpogleda v zakulisno življenje, bo pripoznal, da so tu navedeni razlogi take narave, da zaslužijo, da jih merodajna mesta jemljejo v poštev. Uverjen sem, da zaradi tega še ne bo otvorena breša (sic!) za izigravanje zadrugarstva.

Trse iz banovinskih trsnic se oddaja letos po istih cenah in pogojih kakor lani in sicer: cepilni trsi - I. po 1.50 Din, korenjaki I. po 25 par, II. po 15 par, ključji I. po 15 par, II. po 8 par. Trse se naroča na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, Trsnici in drevesnici v Pekrah, p. Limbuš, Trsnici in drevesnici v Kapeli, p. Slatina-Radenci, Trsnici pri Sv. Uršuli, p. Dramlje, pri okrajnem načelniku v Krškem in Novem mestu ter na Kmetijski šoli na Grmu, p. Novo mesto. Naročila so kolka prosta.

Zadrugnogospodarski tečaj v Ribnici. Na pobudo Živnorojske in prasičerejske zadrugne v Ribnici se je vršil dne 28. januarja t. l. enodnevni zadrugnogospodarski tečaj, ki je bil zelo dobro obiskan in na katerem sta predavala gg. dr. J. Basaj in referent za živnorojsko pri banki upravi inž. Muri. Oba predavatelja sta globoko segla v sodobna gospodarska vprašanja. G. ravnatelj Zadrugne zveze dr. J. Basaj je lepo orisal gospodarjem pomen pravega zadrugništva. Bil je v svojih izjavah tako markanten, da se je vsem prisotnim le škoda zdelo, ko je zapustil dvorano. Gospod referent za živnorojsko inž. Muri pa je v praktičnih potezih očrtal kmetom pravo rentabilnost živnorojske in prasičerejske pa tudi perutinarstva. Zborovalci so bili le veseli, da so mogli stopiti v osebni stik z zastopnikom banske uprave, ki bo gotovo znal tolačiti njih želje in potrebe na visokem mestu. — Želim si še več podobnih tečajev!

Vinarski tečaj. Vinarska podružnica v Ormožu priredi v mesecu februarja t. l. pet tečajev o rezi v vinogradu, na katerih bo praktično in teoretično predaval vinarski nadzornik v pok. g. Jošip Zupane iz Ptuja. Tečajji se vršijo v sledečih krajih: v pondeljek dne 3. februarja t. l. ob 8 pri vinogradu vinarja Lovrenca Šeruga na Stanovčaku, istega dne ob 14 v vinogradu g. Lovro Petovarja v Jeruzalemu; v sredo dne 5. februarja t. l. ob 10 v vinogradu g. Franjo Herga na Vinskem vrhu; v četrtek dne 6. februarja t. l. ob 10 v vinogradu g. Franjo Kočevarja na Kogu, in v soboto dne 8. februarja t. l. ob 9 v dornovskem vinogradu v Podgorcih. — Tečajji se ne vršijo v slučaju visokega snega, drugače pa ob vsakem vremenu. — Odbor.

Skupna prodajna organizacija v tekstilni industriji. Belgrajska tekstilna industrija v Belgradu, ki spada v jugoslovanski Mautnerjev koncern, je skupno z delniško družbo »Fabrika jegerovog rublja« (Jägerwäsche) in drugih tekst. izdelavina »Sumadija« v Belgradu osnovala »Tekstilno prodajno k. d.« v svrhu racionalizacije v proizvodnji kratke robe.

Založnice in zadolžnice. Izmed zagrebških bank izdajajo založnice: Prva hrv. štedionica, Jugobanka in Združena banka, Jugoslavenska banka je lani imela v obrotu za 6.1 milj. Din in ca. 50.000 funtov (1928 5.1 in 50.000), posojil pa je dala 6.1 (5.2) in 54.400 (55.755) funtov. Hipotek je imela za 115.3 (114.9) milj. Unionbanka pa je imela v obrotu za 38.9 (38.0) milj. založnice, za katere je dala 52.1 (49.2) milj. hipot. posojil; hipoteke znašajo 205.5 (201.8) milj. Nadalje je dala banka 8.6 (8.5) milj. komunalnih posojil, za katere je izdala 6.5 (6.6) milijonov komunalnih zadolžnic.

Mednarodni sejem v Poznanju. Kdor želi sodelovati kot razstavljalec na mednarodnem sejmu v Poznanju in bi hoteli razstaviti vzorce svojega blaga v skupnem jugoslovanskem paviljonu, naj piše na naslov: M. Janković, podpredsednik poljsko-jugoslov. trgovske zbornice v Varšavi, ul. Filitowa 77, ki mu bo sporočil točnejše informacije in pogoje.

Borza

Dne 30. januarja 1930.

DENAR

Devizni tečajji so se danes ponovno uvrstili, zlasti pa Dunaj, London in Trst. Promet je bil znaten, zlasti pa v devizi Trst, kjer je bilo zaključeno privatno blago; v ostalih zaključenih devizah pa je intervenirala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepaju zaključni tečaj.) Amsterdam 2280 bl., Berlin 1855—1858 (1856.50), Brusel 790.14 bl., Budimpešta 992 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 797.95—800.95 (799.45), London 275.85—276.65 (276.25), Newyork 56.67 bl., Pariz 222.91 bl., Praga 167.47—168.27 (167.87), Trst 296.05—298.05 (297.05).

Zagreb. Amsterdam 2280 bl., Berlin 1855—1858, Brusel 790.14 bl., Budimpešta 993.50—996.50, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 797.80—800.80, London 275.85—276.25, Newyork 56.57—56.77, Pariz 221.91—223.91, Praga 167.47—168.27, Trst 296.04—298.04.

Belgrad. Berlin 1855—1858, Brusel 788.64—791.64, Budimpešta 990.5—993.5, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 797.95—800.95, London 275.85—276.65, Newyork 56.57—56.77, Pariz 221.91—223.91, Praga 167.47—168.27, Milan 295.95—297.95.

Curih. Belgrad 9.1275, Amsterdam 208.15, Atene 6.71, Berlin 123.82, Brusel 72.125, Budimpešta 90.535, Bukarešt 3.07875, Carigrad 2.45, Dunaj 72.925, London 25.21, Madrid 68, Newyork 518.15, Pariz 20.345, Praga 15.32, Sofija 3.74, Trst 27.11, Varšava 58.05, Kopenhagen 138.55, Stockholm 139.10, Oslo 138.45, Helsingfors 13.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.50875, (valuta) 12.40, v Londonu, Newyorku in v Pragi neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljublj. kred. 125 den., Praštediona 925 den., Kred. zavod 170 den., Večve 132 den., Stavbna 50 den., Sešir 105 den., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 440, kasa 440—441 (440), termini: II. 412.50—414, III. 416—417, 8% Bler. pos. 88.50—92, 7% Bler. pos. 79—80.50, 7% drž. hipotek 79.50—80.50 (82), 7% inv. pos. 88—83.50 (83.25), agrari 50—52, Bančni pap.: Union 203—206 (203), Poljo 65—67, Hrv. 50 den., Kred. 101—105, Jugo 86—88, Ljublj. kred. 125 den., Medjun. 59 den., Nar. 8400—8450, Prašted. 925—990, Srpska 162 den., Zem. 180 den., Obrtna 86 d., Etno 164 den., Ravna 75 den., Katol. 34 den., Ind. pap.: Guttman 185—190, Slavonija 200 den., Slavex 89—90, Danica 110—120, Drava 305 den., Sečera 390—395, Osj. ljev. 180—210, Brod. vag. 125—135, Union 140—170, Isis 20 den., Ragusea 430 den., Trbovlje 490—500, Večve 125 den., Nar. Sum. 40 bl., Piv. Sar. 260 den., Nar. mljn. 20 den., Jadran. plov. 520 den., Oceania 180 den.

Belgrad. Narodna banka 8500 zaklj., 7% invest. pos. 88—84, agrari 51.50—52.50, vojna škoda 439.50—440.50.

Dunaj. Podon.-sav.-jadran. 94, Wiener Bankverein 21.15, Creditanstalt 51, Escomptoges. 171, Aussiger Chemische 223.30, Alpine 35.35, Trbovlje 61.20, Kranj. ind. 30.75, Leykam 6.50, Rima Murany 107.05.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 2 vagona bukovih hlodov in 3 vagoni desk smreka, jelka. Tendence neizpremenjena mlačna.

Povpraševanje je za: 1500 m³ desk (smreka, jelka) 4 m od 16-17 cm naprej 20—50 mm III., 2 vagona hrastovih hlodov I. od 40 cm naprej od 3 m naprej, za hrastove podnice 43 cm 2 65 m 19—28 cm. Ponujajo se pa: deske jelove 38 mm konične, 3 vag. hrastovih friz 5, 6—7, 8—13 cm, 25 60. 40 do 60, 60 do 150 mm in 50 vagonov suhih bukovih drv.

Žito

Ceprav so notacije na čikaški borzi včeraj znatneje nazadovale, se vendar na našem domačem žitnem tržišču položaj ni izpremenil. Zlasti ko so prišle vesti, da se je Liverpool popravil, je čvrsta tendenca zopet popolnoma zavladala in so ostale cene popolnoma neizpremenjene. Blago se trguje sicer v manjšem obsegu, vendar še vedno dovolj živahno. Povpraševanje po koruzi je precej odnehalo in v tem predmetu je bilo manj zaključkov, dasi je ostala cena za enkrat še neizpremenjena.

V Ljubljani so ostale notacije neizpremenjene, le moka og fko Ljubljana plač. po prejemu, se je uvrstila od 405—410—415.

Zaključeno je bilo: 1 vagon ovsu in 1 vagon činkantina. Tendence neizpremenjena.

Novi Sad. Notacije so neizpremenjene. Promet: 37 vagonov pšenice, 12 vag. koruze, 11 vag. moke, 3 vagona ovsu. Tendence neizpremenjena.

Budimpešta. Tendence mlačna. Promet srednji. Pšenica marec 23.42—23.65, zaklj. 23.45—23.46, maj 24.32—24.56, zaklj. 24.36—24.37, okt. 23.62—23.78, zaklj. 23.67—23.68, rž marec 13.70—14.05, zaklj. 13.69—13.70, maj 14.90—14.45, zaklj. 14.45—14.47, okt. 16.08—15.70, zaklj. 15.69—15.70, koruza maj 14.56—15.45, zaklj. 14.48—14.49, julij 15.10—15.05, zaklj. 15.09—15.10, tranzit maj 13.83, zaklj. 13.85.

Milo ELIDA Favorit

Maribor

□ Nj. Veličanstvo kralj Aleksander — mariborskim rezervnim častnikom. Tukajšnje Združenje rezervnih častnikov je prejelo od ministra dvora sledeči odgovor na udanostno brzojavko, poslano z občnega zbora mariborskih rezervnih častnikov: Njegovo Veličanstvo kralj je z zadovoljstvom sprejel izraze udanosti, sporočene v imenu rezervnih častnikov in bojnikov ob priliki njihovega društvenega zbora. Po najvišjem nalogu čast mi je na to izraziti zahvalnost. Minister dvora Jevtič. — Ravno tako so se s toplo besedo zahvalili tukajšnjemu Združenju rezervnih častnikov in bojnikov za pozdravne brzojavke ministrski predsednik general P. Živkovič, vojni minister Hadžić ter ljubljanski divizionar general S. Tripkovič.

□ Ob odhodu prof. dr. Pečovnika iz Maribora. Te dni odhaja na svoje novo službeno mesto v Ljubljano kot nadzornik za srednje in meščanske šole prof. dr. Adolf Pečovnik, bivši inšpektor za srednje šole v mariborski oblasti. Dr. Pečovnik uživa v vseh tukajšnjih krogih veliko spoštovanje; pridobil si ga je kot bivši profesor na tukajšnji gimnaziji s svojo naravnost očetovsko skrbjo, ki jo je očitno napravil svojim dijakom, ter odlično vzgojiteljsko usposobljenostjo, kot bivši nadzornik v mariborski oblasti pa s strogo nepristranostjo ter idealno pravičnostjo. Dr. Pečovnik pa je bil tudi vnet zagovornik in prvobititelj za upravičene težnje mariborskih državnih namestencev in upokojevcv. Kako zelo se je s svojim poštovanjem in nesebičnim društvenim delom priljubil je pokazal včerajšnji poslovilni večer, ki so ga priredili pri »Orlu« drž. nameščenci in upokojevc dolgoletnemu predsedniku tuk. okr. skupine drž. namestencev in upokojevcv. Tople in pristrčne so bile poslovilne besede, se topeljša in pristrčnejša je bila zahvala dr. Pečovnika. Ob odhodu iz Maribora izrekamo tudi mi željo, da bi na svojem novem ter odgovornosti polnem službenem mestu v Ljubljani bogate zaklade svoje odlične strokovne usposobljenosti in izkušnje z vsem mogočim uporabljal pri organizaciji in spoplojnem delu našega srednjega in meščanskega šolstva.

□ Tečaj za sadjarske pomočnike (oskrbovalce sadnega drevja) se vrši tudi letos na tukajšnji vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Namen tečaja je, izobraziti ne prestare moške delovne moči v vseh najvažnejših sadjarskih opravilih v drevesnici in sadovnjaku ter pri najvažnejših načinih sadne uporabe. Tečaj traja pet tednov in se vrši v treh razdobjih: 3 tedne spomladi (od 24. marca do 12. apr.), 1 teden poleti in 1 teden jeseni. Udeleženci dobe hrano in stanovanje na zavodu brezplačno. Ob zaključku tečaja delajo praktičen izpit in prejmejo izpovednico, ki jih usposablja za izvrševanje raznih sadjarskih opravil pri lastnikih drevesnic in sadovnjakov. Tozadevne kočkove prošnje (5 Din) je na slovitni najkasneje do 5. marca na ravnateljstvo tuk. vinarske in sadjarske šole Prošnji je priložiti krstni list, domovnico, spričevalo o npravnosti in poslednje solsko spričevalo.

□ Iz seje mestnega sveta. Gradbeno dovoljenje so dobili: Zadrugna gospodarska banka za gradnjo ponikovalnice; Josip Tomažič za gradnjo pritlične stanovanjske hiše ter gospodarskega noslonja na Radvaniški cesti 26; M. Berdajs za adaptacijo mariborskega gradu. Uporabno dovoljenje na so dobili: Marija Riedl za gradnjo avtomarže ob Železnici 14; Radivoj Pirce za gradbo paviljona za brivsko obrt v Cvetlični ulici ter Franc Kramberger za zgradbo prekaevalnice v Mardalenski 66.

□ Rezervni in upokojeni častniki ter častniki v ostavki s stalnim bivališčem v Mariboru, ki še nimajo vojnega razporeda, naj se zlozajo naidele do 5. februarja t. l. v mestnem vojaškem uradu, Slomškovi tr. 11.

□ Dež na snež, sneg na dež — tako se je godilo Mariboru zadnje dni; ker pa je ven prišlo, je bila ovdja in brezna skandali!

□ V prid pčičniške kolonije na Pohorju priredi v sredo, dne 5. februarja mariborsko slovensko žensko društvo s poštovanjem sodelovanjem tuk. šol mladinsko veselico »Semenj v Seviliji«, ki se unizori v tukajšnjem Narodnem gledališču. Dejanje vodi v Don Quichotovo domovino. Razen tega sta na sporedu še dva rajna nastopa.

□ Za študente pa bo... film »Bodoča mladina«, ki se do vključno nedelje predvaja v uniojskem kinu. Kot nosilci glavni vlog nastopajo dijakinja svinorine Zlata Obična. V filmu prihaja z vso močjo do izraza vera v mladino, katere življenjskost

se tukaj razodeva do najvišje mere. Film je posnet po znamenit W. Speyerjevemu romanu »Boj tercijev«. □ Smrtna kosa. Preminul je Slavko Casar, sin zasebnice. Pogreb danes ob pol 17. uri iz mrtnišnice na mestnem pokopališču v Pobrežju. — Pogreb nesrečnega Franca Rakuše bo danes ob 16 iz mestnega pokopališča na Pobrežju.

□ Na delovnem trgu. Zaposlitev dobe takoj preko tukajšnje Borze dela: 1 mehanik, 1 litograf, 1 mlinar, 1 železostrugar, 2 bolniški strežniki, 2 kuharici, 1 šivilja ter 1 pletilja.

□ Likvidacija pisarne dr. Firbasa. Vse stranke, ki potrebujejo kake spise ali podatke iz aktov pisarne dr. Firbasa, naj se javijo odslej v pisarni Aleksandrova cesta 11, I. nadstr., poleg pisarne advokata dr. Müllerja.

Celje

□ Pevcem in pevkam! Pevski zbor Kat. prosvetnega društva v Celju prične drevi ob 8 zvečer v navadni pevski sobi v Domu v Samostanski ulici zopet z rednimi pevskimi vajami. Vabimo vsakogar, ki ima glas in veselje do lepe pesmi, da se pridruži zboru.

□ Celjski obrtniki, združeni v Slov. obrtniškem društvu, priredijo 1. februarja v vseh zgornjih prostorih Narodnega doma svoj tradicionalni XI. obrtniški ples.

□ Izpred stanovanja višjega drž. tožilca g. dr. Požarja v Gregorčičevi ulici je prošli torkeljutraj okoli 6 nedko ukradel Neži Benek z Ostrožnega peliterski vrč, napolnjen z mlekom. Benekova je slučajno pustila tam veliki vrč, da je lažje raznesla po ostalih stanovanjih naročeno mleko.

□ Velik čudež se je zgodil včeraj na Zrinjsko-Frankopanski cesti ozir. v Kersnikovi ulici. Prijatelj našega lista nam sporoča, da je tega dne opazil prikratk v svojem življenju — in moč že dolgo hodi po teh ulicah — kolesarja, ki je vozil po sredi ceste in ne po pločniku za pešce. Skrajni čas je, da odgovorni faktorji na cestah ob periferiji mesta začno strožje paziti na kolesarje, ki so zlasti v tem blatnem vremenu za pešce težka nadloga.

□ Celjska požarna bramba prosi vse, ki so se svojčas zavezali prispevati za ustanovitev rešilnega oddelka v Celju, da po možnosti čimprej vplačajo obljubljene prispevke na račun društva pri Mestni hranilnici ali pa pri Hranilnem in posojilnem društvu. To je tembolj potrebno, ker namerava društvo pričeti na spomlad z gradnjo novih prostorov, v katerih bo nastanjen tudi rešilni oddetek.

Pišejo nam

Z IGA.

Danes teden je bil končan gospodinjinski tečaj. Razstava v šoli kakor tudi prireditve v dvorani je imela popoln uspeh. Na razstavo je prišlo polno ljudstva in popoldne je bila tudi dvorana tako polna, kakor je navadno ob najbolje uspehih prireditvah. Izanci smo pokazali veliko razumevanja za tako koristne tečaje ljudske izobrazbe. Kakor je bil začetek težak, tako je bil konec tečaja nad vse vesel in celo ganljiv. Začetek je bil težak, še težje pa je bilo slovo od deklet od gđ. voditeljice Okornove, ki je s toliko ljubeznijo in tudi strokovnostjo vodila tečaj, ki je bil prvi na lgu. In zato ni nič čudno, da se bo v ponedeljek 3. februarja začel na lgu že drugi gospodinjinski tečaj. In napravil se je tudi sklep, da se prihodnji zimo vrši na lgu kmetijski tečaj za fante. Začetki je treba, to je skrivnost uspeha, je rekel pokojni dr. Krek. Tako je drugi tečaj uspeh prvega tečaja. In tako porablja poštena izanska dekleta predpustni čas za lastno izobrazbo. Vsa čast jim in vsa zahvala vsem, ki pripomorejo k izobrazbi našega ljudstva. Podporo za tečaj je dala bivša okrajna blagajna.

IZ TRBOVELJ.

Poročeni so bili meseca januarja: Jernej Dokler, paznik v Kosovski Mitrovici, z Rozalijo Les, trg. sotrudnica; Anton Brodar, rudar, z Teklo Gabrijele Schaubberger, šiviljo; Alojz Močnik, rudar, z Ano Glavač, rud. delavko; Jožef Valas, ključavničar, z Albino Karlič, rud. delavko.

V januarju so umrli: Pavla Florjanc, žena rudarja, stara 28 let; Anton Brodar, rudar, 39 let; Lovro Roth, železničar, 28 let; Ivan Hudar, vpok. rudar, 68 let; Ignacij Završček, mizar, 89 let; Franc Gorobinka, dninar, 47 let; Cecilija Kmet, žena pismonoše, 60 let; Uršula Zdovc, žena rudarja, 52 let; Cecilija Dobeček, žena rudarja, 61 let; Matevž Knaus, vpok. rudar, 70 let.

Največja ptiča sveta

Nedavno sta se dvignili v zrak vozili, ki sta največji, kar so jih doslej zgradili. Eno, DO-H, je letalo, drugo, R-101, je zračna ladja. Skoro vsi strokovnjaki na polju letalstva so bili do pred kratkim soglasni v tem, da je letalo pripravno za hitre polete z razmeroma lahko obremenitvijo, medtem ko se zračna ladja lahko uporabi za daljša potovanja z manjšo hitrostjo, pa s težjim tovorom. In vendar je dvignilo letalo DO-X s 169 potniki na krovu z lahkoto svojih 40 ton in letelo nato eno uro s hitrostjo 180 km, česar doslej ni dosegla še nobena zračna ladja, kakaj največja hitrost zrakoplova znaša doslej 130 km in naj-

Podpredsednik reparacijske banke bo postal kakor poročajo, newyorški odvetnik Leon Fraser.

višja obremenitev okrog 70 oseb, torej manj kakor polovico tega, kar je zmoglo novo letalo.

Pa še drugo teorijo je pobilo novo letalo. Doslej so namreč trdili, da so letala, čim večja so, tem manj sposobna. Dr. Dornier, zgraditelj letala DO-X, pa je sedaj dokazal ravno nasprotno. In on namerava zgraditi še večja letala.

R-100 je največja zračna ladja na svetu; važnejše kakor njena velikost pa je dejstvo, da je to prvi zrakoplov, ki uporablja pri svojih motorjih olje. Izvzemši v Združenih državah, kjer imajo neupaljav helij, morajo zrakoplovi uporabljati zelo eksplozivnen vodik. Bencin, ki se rad vname, ni prav nič idealno gonilno sredstvo.

	R-101	DO-X
dolžina (v metrih)	223	46
premer (v metrih)	40	
razpetina (v metrih)		50
navadna hitrost (v km na uro)	100	180
največja hitrost (v km na uro)	113	220
potniki	50	100
posadka	20	10
konjske sile	2400	6300
akcijski radij	10.000	1000
stroški v milijonih dolarjev	2,6	0,5

V Združenih državah najdemo le redko do štiri motorje v enem letalu, DO-X jih ima dvanaest. Namesto potniške kabine navadnih letal ima DO-X tri krove v svojem ladji podobnem trupu. Gornji krov je za pilote, inženjerje, mehanike in brezžične telegrafiste, srednji krov s kopalnicami, jedilnico, kuhinjo in kabinami — te imajo skoro velikost stanovanjskih sob; ena od njih je celo 25krat 5 m velika — je določena za potnike. Spodnji krov služi za shrambo olja, gorilnih snovi in živeža.

Angleški R-101 je prvi zrakoplov, ki so ga zgradili na Angleškem po l. 1921. Tega leta se je namreč po dvamesečni uporabi ponesrečil R-38; nesreča je zahtevala veliko človeških žrtev. R-101 se loči od »Grofa Zeppelina« v tem, da ima večjo plinsko kapaciteto. Nosi lahko 150 ton in čeprav se je število potnikov zmanjšalo od 100 na približno 50, sprejme vendar več potnikov kakor vsak drug zrakoplov; na »Zeppelinu« je prostora samo za 20 potnikov.

Potniki R-101 lahko tudi kade, seveda samo v ognjavarni kabini. Na razpolago je salon, ki je tako velik, da v njem lahko plešejo, in promenadni krov v notranjosti trupa, kjer potniki skozi okna lahko zasledujejo spodaj ležeče kraje. V jedilnici je prostora za 50 oseb. Hrana se pripravlja v kuhinji na električni pogon. Vsaka kabina ima dve postelji. V slučaju mraza dovajajo gorkoto od obeh prvih izmed petih motorjev. V splošnem nudi R-101 celo večje ugodnosti kakor mogočno letalo DO-X.

Morebiti ni prav, če primerjamo ta največji zrakoplov z največjim letalom. Zrakoplov R-101 bo otvoril zračno prometno črto od Angleške v Egipt in Indijo, še neizdelani zrakoplov R-100 pa v Kanado. Manj častihlepno je letalo DO-X, ki je določeno za zračni promet samo na daljavo 1000 km. Letalo se je že tako udomačilo, da je treba temu novemu velikanu samo dokazati, da lahko leti, in pridobil si bo zaupanje občinstva. Zrakoplov pa ostane kljub velikemu uspehu »Zepelina«, ki je v treh tednih preletel zemljo, še vedno nepopolno preizkušena novost.

Katoličani na Japonskem

Japonska šteje pri skoro 66 milijonih prebivalcev 92.161 katoličanov, 2771 več kakor v prejšnjem letu. Če bi vsako leto prirastlo isto število z rojstvi med katoličani ali z izpreobrnitvijo, bi trajalo 23.818 let, da bi bilo 66 milijonov Japancev izpreobrnjenih. Od 265 duhovnikov na Japonskem jih je samo 54 Japonec, v preteklem letu se je to število povečalo za pet novomašnikov. Ta statistika zgovorno kaže, kako trdovratno se upira šintoistična in budistična Japonska oznanjevanju evangelija. Koliko žrtev bo še treba, da bo ta veliki narod izpreobrnjen?

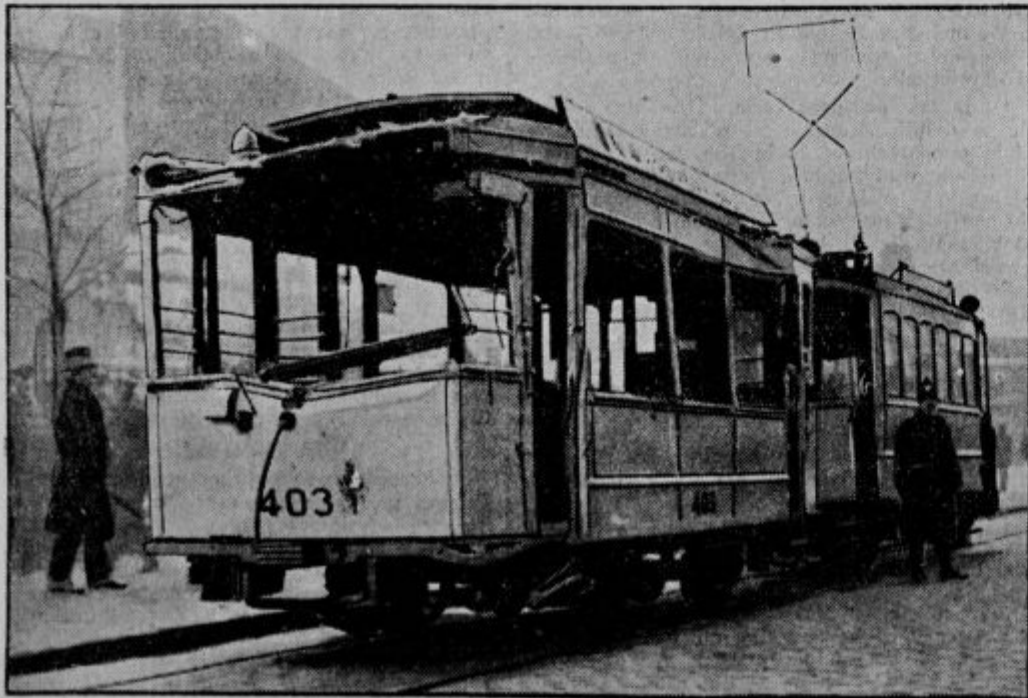

Pavel Muller, ki je jadral z malo jadralnico iz Hamburga na Kubo, se mora sedaj zagovarjati pred berlinskim sodiščem. Müller je dal s svojimi prihranki zgraditi čoln na jadra, ki se je pa pri prvem poskusu izkazal kot neuporaben. Ko graditelj čolna ni hotel plačati odškodnine, je Müller vdrl v njegovo delavnico in v obupu razbil čoln.

Eksotična družba pri papežu

Nedavno je sv. oče Pij XI. sprejel res eksotično družbo, namreč 37 veljakov iz Tripolisa, ki so prišli v Rim ob priliki poroke prestolonaslednika Umberta. Vsi so bili mohamedanci in so nosili značilna bela oblačila in rdeče fese. Čeprav so druge vere, vendar so izrazili željo, da bi videli papeža in ko jih je sv. oče sprejel, so pokazali veliko spoštovanje in veselje. Vsi so poklekli in poljubili papežu roko. Sv. oče je imel kratek nagovor.

DIŠAVE SLON

Katastrofa na cestni železnici. Polno zasedena voza cestne železnice v Stettinu sta radi prehitre vožnje na križišču skočila s tira in se zaletela v neko hišo. — 5 oseb je bilo ubitih, 16 pa težko ranjenih.

Eielsonovo letalo najdeno. Od 8. novembra pogrešano letalo letalca Eielsona je našla pomožna ekspedicija na ledu razbito. O pilotih, ki sta letela z letalom, da bi preskrbela z živežem neki zamrznjeni ameriški parnik, ni nobenega sledu. Na sliki: Eielsonovo letalo pred startom k nesrečnemu poletu; na levi: Eielson.

Chaplin in zvočni film

Slavni filmski komik in umetnik Charlie Chaplin je dal v ameriških listih izjavo, kjer trdi, da se boji govorečega filma. Celotno napadel ga je v svoji izjavi, trdeč, da bo popolnoma uničil pantomimo. Gotovo se bo vsem neverjetno zdelo, kakaj se Chaplin tako pesimistično izraža o zvočnem filmu. Njegovo izjavo je najbolje opredelil slavni igralec Al Jolson.

»Veliki in slavni Charlie,« pravi Al Jolson, »ki se je povzpel na zenit umetniškega neba, odkoder ga ne bo in ga ne more nihče strmoglaviti, je bil v tej svjci izjavi zelo skeptičen. Jaz sem popolnoma prepričan, da Charlie ni tako mislil, kakor je izjavil. Saj je vendar nasprotno v nekem razgovoru z menoj bil zelo iskren in mi je dejal, da se je začel pravkar pripravljati za svoj prvi zvočni film, v katerem bo igral vlogo — gluhenega. Ta prvi zvočni film Charliejev bo prava umetnost, kakor so vsi dosedanj njegovi filmi; toda Charlie bo očaral svet šele tedaj, ko bodo milijoni njegovih oboževalcev čuli tudi njegov glas, ki je poln melodije. V splošnem si ni mogoče zamisliti lepše zabave, kakor poslušati glas Charlie Chaplina. In poleg vsega tega bo, čeprav se tako brani, iznenadil svet z svojim velikim in novim delom, ker to je končno — njegova navada.«

Vsekakor lahko iz dvoboja teh dveh umetnikov, Charlie in Al Jolsona, sklepamo, da bo Charlie že v svojem prvem zvočnem filmu zopet razveselil svet, čeprav bo igral vlogo — gluhenega.

Ameriški milijonarji obiščejo Byrda

V južnem polarnem ozemlju je sedaj poletje. Velika ledena barijera pred celino južnega tečaja, glavni stan Byrdove ekspedicije, ki je bila cele mesece zaprta in odrezana od ostalega sveta, je sedaj tako oslabiljena, da jo morejo močnejše ladje prebiti. Ko je Byrd z obema svojima ladjama zapustil domovino, mu je bil najavljen obisk ameriških luksuznih jaht. Nekaj jaht je že v sredini preteklega leta skušalo prodreti do Byrdovega taborišča, kar se jim pa ni posrečilo.

Ker pa je sedaj nastopilo toplejše vreme, se v luki Dunedin zbirajo številne jahte ameriških milijonarjev, pripravljene, da odplovejo obiskat Byrda. Ameriški milijonarji ne vedo, kako bi bolje uporabili čas, pa so se odločili, da napravijo ta zanimiv izlet. Na svojih jahtah imajo mnogoštevilne bogate darove, ki jih bodo poklonili Byrdu in njegovi ekspediciji, poleg tega pa mu bodo tudi čestitali k povišanju za admiral.

Luka Dunedin, v kateri sicer ni drugih ladij kakor nekaj čolnov za lov na kite, je sedaj polna luksuzno opremljenih jaht ameriških milijonarjev, ki samo čakajo od Byrda obvestila, kdaj morejo kreniti na pot. Byrd je že javil, da pričakuje njihov obisk v sredi februarja in da bo dotedaj izvršil še več znanstvenih odkritij.

Za in proti prohibiciji

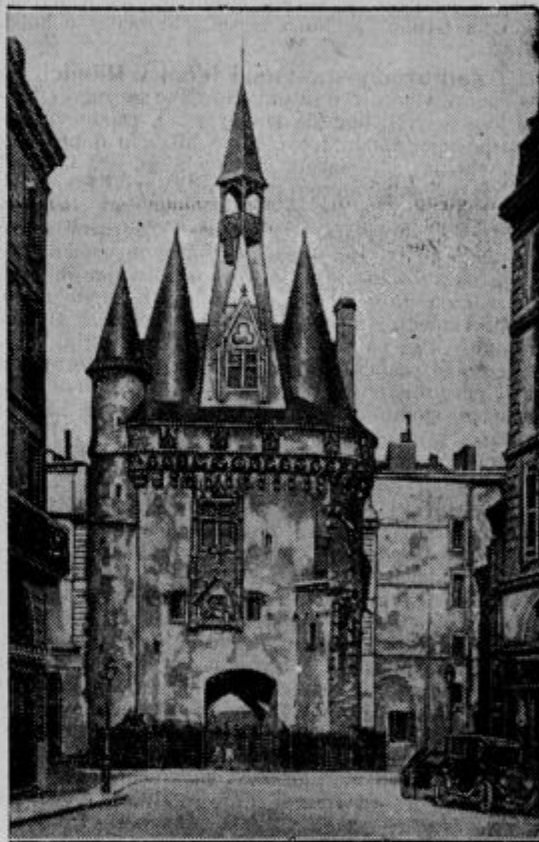
Kakor poročajo, sta bila v Palm Beachu na Floridi ob priliki preiskave pri nekem Georgu Moore-u, tihotapcu z alkoholom, ustreljena dva prohibicijska agenta, ki sta skušala prodreti v njegovo stanovanje. Podrobnosti tega slučaja drže strogo tajno. Ve se samo to, da se je Moore uprl agentoma, ko sta hotela vstopiti v njegovo klet. Kako je prišlo do streljanja in kdo je prvi streljal, je nepojasnjeno. Moore se je končno sam izročil policijskemu šefu.

Za razburjenje, ki je ob tej priliki nastalo, je značilen govor, ki ga je imel nedavno na velikem shodu znani pisatelj Thomas Dixon, ki je izjavil, da bo v Ameriki nastala državljanska vojna, če se ne ukine zakon o prohibiciji. Na drugi strani pa napoveduje »suha« liga najostrejšo borbo proti vsakemu, ki bi skušal onemogočiti prohibicijo.

Kino v številkah

Ves kapital na svetu, ki je naložen v kinematografski industriji, se ceni na preko 170 milijard dinarjev. Od te bajne vsote odpade več kot polovica na Zedinjene države Severne Amerike. Letno se na svetu producira 2000 novih filmov, od teh odpade na Ameriko 850, na Nemčijo 200, na Rusijo 200 in na Francijo 90. V Franciji zadnji dve leti filmska produkcija silno pada. Japonska producira letno do 480 filmov. Anglija je šele preteklo leto postala živahnjša v tem pogledu, dočim je v Italiji filmska industrija šele v povojih.

Računajo, da je na svetu nad 70.000 kinogledališč, in sicer v Ameriki 20.000, v Rusiji 10.000, v Nemčiji 4000, v Franciji 3000, v Španiji 2000, v Italiji 2100 in na Japonskem 1100. Ponajveč kažejo v teh gledališčih ameriške filme in sicer 85% vseh filmov, ki se producirajo letno. Le Sovjetska Rusija in Japonska sta znali omejiti uvoz ameriških filmov.

Mojstrska dela arhitekture. Porte de Caillau, ena starih mestnih vrat v Bordeauxu, ki so bila zgrajena v 15. stoletju.

Smešnice

»Lepo motorno kolo imaš. Koliko je pa stalo?«

»15.000 dinarjev!«

»Izključeno!«

»Prosim, tu je plačilni nalog!«

Služkinja: »Gospa, ali se spominjate stare vaze, o kateri ste pripovedovali, da je podedovana od roda do roda?«

Gospa (boječ): »Da, in?«

Služkinja: »Sedanjemu rodu ne bo več treba skrbeti, kdo jo bo podedoval.«

Dr. A: »Koliko ljudi pa dela v vaši pisarni?«

Dr. B: »O, komaj polovica.«

Gospa profesorjeva: »Saj si ves premočen. Kje imaš pa dežnik?«

Profesor: »Doma sem ga pozabil.«

Gospa: »Kdaj pa si to opazil?«

Profesor: »Ko sem stegnil desnico, da bi ga zaprl.«

Sportna oblačila

za lovce, turiste, skavte izdeluje iz primernega suknja ter iz slovitega tirolskega lodna hitro in najceneje tvrdka DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Gostovanje Comédie Française v Ljubljani

V sredo 29. t. m. je nastopilo v Ljubljani sedem članov Comédie Française, ki je gostovala že v Beogradu in v Zagrebu. Za Ljubljano je bil to ne samo gledališki, ampak nekoliko tudi družabni dogodek, zato je bilo operno gledališče napolneno tudi z gledalci iz okolice, predvsem pa manjkalo vseh vidnih pa tudi manj vidnih ljubljanskih »Francozojev«. V tem oziru je Ljubljana v desetih letih zelo napredovala, kajti francoske kulturne stike uspešno goji ne samo Francoski inštitut v Ljubljani, ampak je tudi ustroj naše normalizirane srednje šole postavljen glede živih jezikov na gojitev francosčine. Tako je lahko umljivo, da se je v gledališču zbrala naša elitna družba in prinesla s seboj pietetno razpoloženje in da je bila tudi za dijaštvo ta predstava precejšnjega pomena.

Ce nai omenimo nastop francoskih gostov z docela gledališkega vidika, moramo biti pravični in si v spomin poklicati, da v teku desetih let nismo videli samo Hudožestvenikov, ampak tudi Berlinčane, celo P. Wegenerja in da je gostoval tudi dunajski Burgtheater in člani praškega Narodnega divadla — tedaj dober del sodobnega teatra. Ne maram primerjati, ampak distingvirati in pogledati stvar, kakršna je sama na sebi. Formo smo gledali v igri Francozov, do subtilnosti ujetu, dejal bi, da tuptam mogoče samo linijo. Docela drug od vsega nam dozdaj znanega je francoski teater; odpuvduje se zunanosti, teatralnemu razmahu, prostornini; postavlja najrajši posamezne figure in kvečjemu še majhno skupino v rezervirani zunanji igri, pa odlični besedni kulturi. To nas napravi precej hladne, kajti igralec uporablja kretnjo samo za posebno potrebo, v dialogu pa preliva z virtuoznostjo svoje glasovne zmoglosti v besedno muziko in le tuptam sme vzkipeti. Človek se ne more otresti misli na skrajno discipliniran, prav akademski

Staroslavanska umetnost. Sloviti dunajski umetnostni zgodovinar Strzygowski je izdal delo: Die altslawische Kunst. Ein Versuch ihres Nachweises. Pilsenerverlag, Augsburg, 296 strani, 1929. Strzygowski tu znova dokazuje svojo znano tezo, da so imeli Slovani (kakor tudi Germani) davno preden je prodrla k njim antika, neodvisno od srednjeveške, grške in rimske civilizacije svoje samostojno umetniško tvorstvo. Zveze pa vidi S. predvsem med slovansko in germansko, ter iransko, oziroma armensko — vobče severnoazijsko — umetnostjo. Čeprav je to le težko dokazljiva hipoteza, vendar delo Strzygowskega na vsak način odpira nova pota in poglede.

Svetega Bonaventuro, tako osebo kakor idejni svet in čas, v katerem je živel, nam je mojstrsko podal St. Gilson, ena prvih avtoritet na polju srednjeveške zgodovine in duhovnega življenja. Ta monografija, ki jo imamo tudi v nemškem jeziku (Stefan Gilson: Der heilige Bonaventura), je izdala založba Jakob Hegner v Hellerau in je pandan k slovitemu delu o Sv. Tomažu Akvinskem od Sertillangesa. Stane 21 M.

Italijansko slovstvo. Znana založba Fratelli Treves v Milanu naznanja sledeče novitete: Grazia Deledda, II dono di natale, nouvelle per fanciulli (40 L.). — Domenico Tumiati, La rossa sultana (15 L.). — Ugo Valgareghi, Sotto la croce (5 L.). — Augusto Jandolo, Poeme romanesche (20 L.); v kratkem pa izidejo: Parisiana, opera postuma di Luciano Zuccoli in La pellegrina delle acque di Alda Rizzi.

Gandhija je, kakor znano, dobro opisal Roman Rolland. Zdaj je izšlo drugo delo o njem: Ideal Mahatme Gandhija od Angleža Andrewsa. Andrews je Gandhijev prijatelj. Sprito velike politične vloge, ki jo Gandhi zopet igra, bo delo zanimalo.

Marx-Engels: Historisch-kritische Gesamtausgabe, to je izdaja vseh del obeh utemeljiteljev marksizma, izhaja v Marx-Engels-Verlagu v Berlinu. Redigira D. Rjazanov. Izšlo je: 1. Abt. I^o in 3. Abt. Band 1.

E. Elsen: Widerstand des Marxismus je izšlo v Freiburgu i. Br. v založbi Soph. Elsenpeter.

Ignaz Seipel: Der Kampf um die österreichische Verfassung slope brošura, ki je izšla pri Wilhelm Braunmüllerju na Dunaju.

Radio

Trije milijoni nemških amaterjev.

Dne 1. januarja 1930 je bilo v Nemčiji skupaj 3.066.682 naročnikov radia. V primeri z dnem 1. oktobra 1929 je to število naraslo za 233.113 ali za 7,8%. Dne 1. januarja 1929 pa je bilo v Nemčiji 2.635.567 naročnikov radia. Torej priđe približno na vsakeh 20 Nemcev en amater. Kje smo še mi? Saj niti na 100 Slovencev ne pride en naročnik. In vendar smo že s sedanjim stanjem za silo zadovoljni.

Novi holandski valovi.

Holandski postaji Hilversum in Huizen sta premenjali valovno dolžino. Hilversum bo od sedaj dalje oddajal na valu 1875 metrov, Huizen pa mesto na valu 298 m na valu 1071 metrov.

Ameriško kmetijstvo v radiu.

Okrog 300 postaj v Zedinjenih državah oddaja posebna poljedelska predavanja za farmerje v vsej severni Ameriki.

Brazilija za napredek.

Ne samo v Nemčiji, Švici in Zedinjenih državah, celo v Braziliji imajo šolski radio. Poseben odbor učiteljev in profesorjev določa šolski program. Tako so n. pr. vse gimnazije v milijonskem mestu Sao Paulo opremljene s sprejemnimi aparati.

Programi Radio-Ljubljana:

Petek, 31. januarja: 12.30 Reproducira glasba. — 13. Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 19.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Roman Tominec: Slike iz umetnostne zgodovine. — 19. Gospodinja ura: Zena in tisk, gđ. Lebarjeva. — 19.30 Dr. Leben: Italijanska. — 20. Koncert Sramel-kvarteta. — 21. Koncert Radio-orkestra. — 22. Časovna napoved in poročila. — 22.15 O morzejvih znakih, predava g. Povše.

Sobota, 1. februarja: 12.30 Reproducira glasba. — 13. Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 G. Herkov: Espe-

klasicizem, ki je današnji odrski umetnosti precej tuji in boli ukoreninjen v tradiciji s pridržkom. Govoriti pa moram samo s kritičkom, kajti v enem samem komadu ni mogoče pokazati variacije in treba bi bilo videti več stilno različnih del, da bi ta sodba povsem držala. Komedijski Beg (La Fugue), ki jo je napisal Henri Duvernois, je sama na sebi zunanje nerazgibano delo, psihološka, prav formalistična gradnja s precej problematično, moderno zamisljivo. Na smrt bolni mož hoče ohraniti ženo pred samomorom in jo navidez vara z drugo; — ko proti pričakovanju zdravnikov ozdravi, se vrne k ženi, a kako jo prepričati o svoji resnični ljubezni? Žena spozna: »Da sem se zate umorila, bi bila srečna umrla.« Konec ostane odprt — vendar lahko slutimo, da se nekdanja srečna ljubezen med možem in ženo še povrne. Glavno vlogo, na smrt bolnega moža je igral g. René Alexandre s porazno deprimiranostjo in je dokazal, da je med nastopajočo družbo najmočnejši umetnik. Najbližja njemu je ga. Gabrielle Robinne, odlična v formi, dasti je bolj zunanja kot notranja; njen konec v II. dejanju pa je ogrel. Teatralno najbližja je bila ga. Marguerite Balza; pod njeno igro je tlel močan zadržan ogenj. Dobra igravca sta tudi gg. Felix Barre in Julien Laeroix. Vendar je treba poudariti, da je igra pisana največ radi dveh, kvečjemu treh igravcev, in da je tudi uprizoritev iskala predvsem poudarka v obeh glavnih igravcih. — Občinstvo je goste prisrčno pozdravljalo in glavna igravca sta prešla cvete.

Večer nam bo ostal v prijetnem spominu; prinesel nam je marsikako novo spoznanje, in nas tudi poučil — to pa samo nam na uho — da bomo laže pravično sodili lastno dramo, ki jo velik del našega občinstva po krivici omalovažuje. Naj nam taki obiski ne bodo v pohujšanje, ampak v spodbudo.

F. K.

Slovenski učitelj, podgodiška revija in glasilo »Slovenske družbe« ima v št. 1/2 sledečo vsebino: + Adolf Sadar, Ivan Strukej. — Modeliranje v elementarnem razredu. Franjo Humar. — Naša meščanska šola. Rudolf Wagner. — Pojavi histerije pri otrocih. Ivan Theuerseh. — Besedni ključ. M. Karba. — Učni načrt za gospodinstvo šolo na osnovni šoli. Anica Lebar. — Solske razmere v ribniški dekaniji 1. 1814. Dekan Anton Skubic. — Poročilo urednika. — Književnost. — Božično zborovanje Slovske družbe. — Zapiski.

Kot tretja knjiga »Grube sarajevskih književnikov« je izšla pesniška zbirka Jovana Radulovića z naslovom: »Večeri, tajna i saznanja.« Zanimivo je, da je pesnik sam svojim pesmim napisal obsežen predgovor.

Ratne uspomene, knjiga I. je izdal general v penziji Uzun Mirković (posvečeno junaci- ma 6. prek. puka, ki su pali za oslobođenje Srba, Hrvata i Slovenaca, Belgrad. Cena 20 Din.)

Ljubljansko gledališče

Drama

Začetek ob osmih zvečer.

Petek, 31. januarja: »Cvrček za pečjo«. Red E. Sobota, 1. februarja: »Utopljenec«. 23. predstava. Izven.

Nedelja, 2. febr. ob 15.: »POGUMNI TONCEK«. Mladinska igra.

Ob 20.: »CVRČEK ZA PEČJO«. Ljudske cene. Ponedeljek, 3. febr.: »Za LJUBEZEN SO ZDRAVILA«.

Opera

Začetek ob pol osmih zvečer.

Petek, 31. januarja: Zaprt (generalka). Sobota, 1. februarja: »Hasanaginica«. Premijera.

Nedelja, 2. febr. ob 15.: »BENESKA NOČ«. Ljudska predstava ob pol 20.: »RIGOLETTO«. Gostuje ga. Tinka Vesel-Polla.

Ponedeljek, 3. febr.: Zaprt.

Mariborsko gledališče

Drama

Začetek ob osmih zvečer.

Petek, 31. januarja: Zaprt. Sobota, 1. februarja: Ob 20.: »Netopir«. Premijera.

Nedelja, 2. februarja: Ob 15.: »Grudica«. Kuponi. Otroška predstava. Ob 20.: »Netopir«.

PTUIJSKO GLEDALIŠČE.

Ponedeljek, 3. februarja: Ob 20.: »Radikalna kurac«. Gostovanje Mariborčanov.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Sreda, 5. februarja: Ob 20.: »Lepa pustolovščina«. Gostovanje Mariborčanov.

ranto. — 18.30 Dr. Grafenauer: Nemščina. — 19. Delavska ura. — 20. Prenos iz Beograda. — 22. Časovna napoved in poročila. Koncert Radio-orkestra.

Drugi programi:

Sobota, 1. februarja.

Belgrad: 18. Plesna glasba. — 20. Pevski koncert, sodehujejo člani belgrajske opere. — 21. Večerni koncert orkestra. — 22. Dnevne vesti in čas. — 22.10 »Sveženj ključev«, komedija. — Varšava: 16.15 Reproducira glasba. — 16.25 Literarna ura. — 17. Prenos večernice iz Vilne. — 18. Mladinska ura. — 19.25 Reproducira glasba. — 20.30 Koncert zabavne glasbe. — 23. Plesna glasba. — Budapešt: 12.05 Koncert (solopetje in piano). — 19.45 Igra v studiu. — 21.45 Ciganska glasba. — Dunaj: 11. Reproducira glasba. — 15.50 Popoldanski koncert. — 17.45 Pravljice. — 18.15 Pesmi. — 18.35 Koncert komorne glasbe. — 20.05 »Stanovanjski predel 16. hiša 4. III nadst.«, slušna igra, nato zabavna glasba. — Milan: 11.25 Reproducira glasba. — 12.30 Opoldanski koncert Radio-orkestra. — 13.30 Orkestralni koncert. — 16.30 Mladinska ura. — 17. Koncert kvinteta iz Torina. — 20.30 Prenos opere iz milanske Scale, nato zabavna glasba. — Praga: 19.05 Koncert orkestra na pinalo. — 20. Literarni večer. — Langenber: 20. Veseli večer. — 24. Jazz na ploščah. — Rim: 19. Koncert Radio-kvinteta. — 17.30 Popoldanski koncert. — 21.02 Godalni in pevski koncert, nato plesna glasba. — Berlin: 19.05 Klavirski koncert. — 21. Plesna glasba. — 22.15 Operni ples. — Katowice: 16.25 Literarna ura. — 16.70 Prenos večernice iz Vilne. — 18. Mladinska ura. — 19.20 Mala glasba. — 19.30 Literarna ura. — 20.30 Zabavna glasba. — 22.40 Plesna glasba. — Toulouse: 18.35 Plesna glasba. — 19. Pesmi. — 19.30 Večerni koncert. — 20.25 Zabavna glasba. — 21. Nočni koncert. — Stuttgart: 14. Mladinska ura. — 15.30 Zbudiševke. — 17. Plesna glasba. — »Sevillski brivci«, komična opera. — 22. Koncert na kitaro in citre. — 23.15 Plesna glasba. — M. Ostrava: 11.30 Reproducira glasba. — 12.30 Opoldanski koncert. — 16.30 Mladinska ura. — 17.30 Plesna glasba. — 19.05 Koncert orkestra na pinalo. — 20. Literarni večer. — 22.20 Zabavna glasba. — 23. Plesna glasba.

Sport

Pred rešitvijo krize v JNS

Dalji časa so se vodila pogajanja med vodilnimi osebami belgrajske podzveze in JNS. Par- krat so bili razni funkcijonarji opozicije v Zagrebu, kjer so imeli neoficijalne razgovore z odločujočimi osebami v JNS. Ob priliki reprezentančne tekme z Grško je prišel tudi tajnik JNS dr. Riboli v Belgrad, kjer se je sestal z dr. Živkovičem in Jovanovičem, torej s predsednikom in tajnikom BNP. Rezultat tega razgovora sicer oficijelno ni znan, vendar je gotovo, da je spor rešen. »Jutarnji list« poroča, da so Belgrajčani zahtevali, da JNS sprejme naslednje točke:

1. Vse podzveze priznavajo zborovanje upravo JNS, ki bo do prihodnjega zborovanja vodila vse posle.

2. JNS prekliče svojačasno izdano okrožnico o razpustu podzvez v Belgradu, Subotici in Sarajevu.

3. Sklicala se bo konferenca, na kateri se bo razpravljalo o preureditvi zveze in pa o vprašanju prihodnje glavne skupščine.

Ta konferenca bo gotovo rešila vsa sporna vprašanja. Zlasti še, ker so se tudi Zagrebčani udali v to, da se sedež zveze prenese v Belgrad. Bržkone se bo pa JNS tako preuredil, da bo vrhovna instanca, instanca, ki bo imela predvsem stike z inozemstvom, ostala v Zagrebu.

Ker je čimprejšnji sporazum nujno potreben razvoju celokupnega sporta, smo prepričani, da bodo merodajni činitelji našli formo, ki bo rešila krizo v JNS.

Razne sportne vesti

Belgrajska nogometna reprezentanca je v torek odpravila reprezentanco Alen s 3:1. S to zmago se je naš nogomet kolikor toliko rehabilitiral, vendar neuspeha v tekmah za balkanski pokal ne more popraviti.

Po tekmah zagrebske Concordie v Belgradu, so sedaj pripravila v Zagrebu gostovanje Jugoslavije. Izgleda, da bodo te medsebojne tekme pomagale, da se mirnim putem reši spor, ki je nastal radi razpuščenega zborovanja JNS.

V Belgradu so ustanovili posebno boks zvezo, ki pa ni bila priznana od mednarodne boks zveze v Londonu. Kajti v naši državi že obstaja težkotatlečna in boks zveza. Pravila mednarodne zveze dovoljujejo namreč samo po eno zvezo v vsaki državi.

Tudi Ping-Pong-ari so si ustanovili lastno zvezo s sedežem v Zagrebu. Na ustanovnem glavnem zborovanju je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik ing. Bartenjev, 1. podpreds. Greiner, 2. podpreds. Marjanovič, 1. tajnik Bukšek, 2. tajnik Bogady, blagajnik Deutsch, odbornik Legenstein, Nemec, Rosenfeld, Manjkovsky, Plešnik, Heves, Slavina, Frutič; revizorji Piccoli, Tropan, Lanik. V zvezi je zaenkrat včlanjenih 8 klubov, od teh dva iz Slovenije.

Spomladne prvenstvene tekme

Prvenstvene tekme v pomladanski sezoni so določene na naslednje termine:

1. kolo: 23. marca: Ilirija:Svoboda in Primorje:Hermes.

2. kolo: 30. marca: Primorje:Svoboda in Jadran:Hermes.

3. kolo: 6. aprila: Hermes:Svoboda in Ilirija:Jadran.

4. kolo: 13. aprila: Primorje:Jadran in Hermes:Ilirija.

5. kolo: 27. aprila: Ilirija:Primorje.

6. kolo: 4. maja: Svoboda:Jadran.

Dvojni finale za prvenstvo Slovenije se vrši 4. in 11. maja med prvakom mariborskega in ljubljanskega okrožja. Prva tekma v Mariboru, druga pa v Ljubljani. Klubi, zlasti pa vodeča Primorje in Ilirija, se že pridno pripravljajo na predstoječo sezono. Zlasti še Ilirija, ki ima v nastru več težkih in zanimivih mednarodnih tekem pred pričetkom prvenstvene sezone.

Turnir LNP

V korist podzvezne blagajne je pa LNP odredil, da se imajo odigrati 2. marca tekme: v Ljubljani: Hermes:Svoboda in Ilirija:Primorje; v Celju: medsebojni turnir Olimp:Atletiki, zmagovalce v tej tekmi nastopi proti Celju; v Mariboru: Rapid:Maribor, zmagovalce v tej tekmi nastopi proti Železnikarjem.

Ta turnir se vrši v korist LNP, kajti naša podzveza praznuje v dneš 31. maja in 1. junija 10 letnico svojega obstoja. Da si pa pridobi potrebne dohodke, je priredila ta turnir, ki bo gotovo izpolnil namreč priredilca. Saj je od tega turnirja precej odvisna tudi proslava sama.

Iz klubov

OBČNI ZBOR S. K. ŽELEZNIČAR, MARIBOR.

V sredo zvečer se je vršil v dvorani hotela »pri Zamorcu« III. občni zbor S. K. Železničar. Udeležba je bila številna. Po poročilih posameznih funkcionarjev je bil izrečen staremu odboru absolutorij. Blagajniku g. Fišerju pa absolutorij s pohvalo. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji novi odbor: predsednik: inž. Bogomir Wolf, podpredsednik: Milan Mozetič, tajnik: Josip Fišer, blagajnik: Franc Zore, gospodarji: Anton Inkret, gospodarji: Maks Wagner; odborniki: Jakob Toličič, Stanko Zitterschläger, Fedor Bukovala, Rudolf Stauber; razsodniki: Emil Hübl, Franc Glaser in Karaman; pregledniki: Hugon Marussig, Jakob Bačnik, Zdenko Pipuš; namestnik Aloz Vračko. Načelniki sekcij: nogometne: inž. Rudolf Koudelka, tajnik: Franc Jancič; rokometne: inž. Koudelka; težkoatletske: Ivan Pircher, tajnik: Franc Zore; lahkootletske: Rudolf Babnik; plavalne: Rihard Bibič; tenis in ping-pong: Gufo Masi; ženski sport: Milan Mozetič in zimski sport: inž. Koudelka.

Službeno iz LHP-a. Seja upravnega odbora se vrši mesto danes, šele jutri v petek ob 20 v damskem salonu kavarne Emona. Navzočnost vseh odbornikov nujno potrebna. — Tanica.

SK Ilirija. (Sabljaška sekcija.) V petek 31. januarja t. l. po 21. po običajnem treningu poslovilni sestanek premeščenim članom gg. lin. sv. Viktor Jurko-tu in dr. Aleksander Podobnik-u v restavraciji hotela Struclje. Članstvo ostalih sekcij dobrodošlo! — Načelnostvo.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Danes ob 19.15 seja sekcijekega načelstva v posebni sobi kavarne Evropa. Naprošajo se vsi odborniki, da prisostvujejo seji polnoštevilno. V prvem redu se vabi k seji Doberletova in vse ostale, ki so bile obveščene o tem s posebnimi dopisi. Jutri popoldne ob 16 in v nedeljo dopoldne ob 10.30 hazenski in lahkootletski trening na igrišču, obvezen za vse članice. Treningi se vrše ob vsakem vremenu. Pri vseh treningih se sprejemajo nove članice. — Načelnik sekcije.

SK Ilirija. Seja prireditvene sekcije in damskega komiteja se vrši v petek, dne 31. t. m. ob pol 7 zvečer v damski sobi kavarne Emona. Vsi in točno. Gospodje odborniki glavnega odbora dobrodošli. — Predsednik.

ASK Primorje. (Lahkoatletska sekcija.) Vsak sredo in petek telovadni trening v telovadnici I. drž. gimnazije, Tomanova ulica. dohod iz Gajevе ulice in sicer za članice od 17.30 do 18.30, za člane od 18.30 do 19.45. — Načelnik.

HOCKEY.

Ponovne zmage Korošcev. Že zadnjič smo poročali o izvrstni formi koroškega hockey sporta. Sedaj zopet je gostovala graška hockey reprezentanca v Celovcu napram Klagenfurter Athletikklubu, kjer je tudi ona morala priznati izvrstno igro Korošcev v svojo škodo. Prvi dan pa so graški igralci izgubili igro s 7 : 0, drugi dan pa so bili premagani celo z 8 : 0.

LAHKA ATLETIKA.

Zmaga Petkiewicza v Ameriki. Poljski prvak v dolgih tekih Petkiewicz je po dolgih ovinkih vendar dobil dovoljenje za nekaj nastopov v Združenih državah. Že pri prvem nastopu v Bostonu je odlični Poljak prišel v teku na dve angleske milje kot prvi na celi v času 9:39.2 minut. Tega tekmovalca se je udeležilo 17 konkurentov.

TEŽKA ATLETIKA.

Schikat kot svetovni mojster. Nemški šampion Schikat, ki velja kot svetovni prvak v rokoborbi, ima težke ure. V Ameriki so vsaki nasprotnik, ki ne priznava Schikatu svetovnega prvenstva, temveč so »iznašili« svojega svetovnega mojstra v osebi Gus Sonnenberga. Schikat hoče sedaj na vsak način rešiti to vprašanje s tem, da naj bi borba med njima odločila bodočega pravega mojstra. Nemški prvak trdi, da bo svojega protivnika v pol ure gotovo podrl in s tem dokazal svoje mojsterstvo.

Cerkveni vestnik

Marijanska kongregacija za gospodične pri Sv. Jožetu v Ljubljani. V nedeljo, na Svečnico, je jutraj ob pol sedmih skupno sv. obhajilo v cerkvi, popoldne ob pol štirih slovesen shod in darovanje za kongregacijo.

Iz društvenega življenja

Odbor oblasne strelske družine v Ljubljani vabi vse svoje strelce na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo, dne 2. februarja v gostilni pri Levu. Razgovarjali se bomo o zimskem streljanju. Radi važnosti tega vprašanja je udeležba obvezna.

Občni zbor Kola jugoslov. sester v Trzinu se vrši 2. februarja 1930 ob 2 popoldne v hotelu »Lončar«.

Z glavo ob zid

bi butali, ako nas ponovno napade zobobol...

Ako tudi Vi trpite na tem, tedaj samo nekoliko k-pije prijetno disočega Fellerjevega Elsa nida na bombah in v piskav zob. a na lica obkadek z Elsa nido — in belečine prenehajo! „Elsa nido“ s varovan z zakonom! Ze 33 let je povsod cenjeno to preizkušeno narodno sredstvo in kozmetikum. — Poizkusite ga za ublaženje bočnin pri revmatizmu, protinu, prehlajenju, nevrozasti, kot zaščito proti grip; no ranje na sladkorju proti žlednim krcem, slabostim in kašlju.

To pomaga!

V lekarnah in vseh podobnih trgovinah: poizkusna steklenica Din 6°, dvojna steklenica Din 9°, specialna steklenica Din 26°.

Pa po 1: najmanj 1 zavoji z 9 poizkusnimi ali 6 dvojnimi, ali 3 specialnimi — tekle — leama stane Din 62°. Dva taka zavoja s poštnino in zavojem samo Din 102°. Naročila na naslov:

EUGEN V. FELLER, lekarnar,

Stubica Donja, Elsa trg 134.

Ako pa ne režete dobro odvajalno sredstvo, ki krepi želozo, tedaj zahtevajte Fellerjeve Elsa kroglice, 6 štaličje Din 12°.

20 odst. kronske bone od 1. 1919.

Najbolj ugodno zamenjate iste za 2½% Ratno što nominalna vrednost 1000 Din na precej olajšano mesečno odplačevanje; vračunajo se Vam kronski boni. Na pismena ali osebna vprašanja se takoj brezplačno odgovori. Priporočila se kronske bone poslati v priporočenem pismu na moj naslov. Zamenjava traja samo kratek čas.

Ferdo Sert

General Representant de banque Maribor, Pilarniška ulica št. 1/L.

Zahvala

Za izraženo sočutje pavodom smrti nepozabne mamice, oziroma žene

Marije Priškovec roj. Burja

ter za počaščenje njenega spomina ob priliki pogreba, se vsem prav prisrčno zahvaljujemo.

Ljubljana, 31. januarja 1930.

Rodbine Friškovec - Burja.

